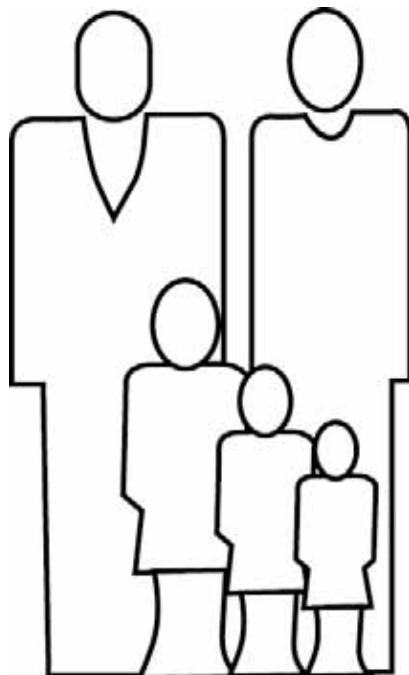

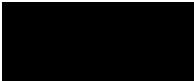
HET GEZIN IN DE STAD

‘het gezin in de stad’
is een studie
naar het ideale
eengezinsappartement
(EGA)

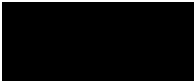
inleiding

Uit onderzoek blijkt dat veel jonge gezinnen in Amsterdam ontevreden zijn over hun woningen en woonomgeving. Hierdoor trekken veel gezinnen weg uit de stad of overwegen dit te doen. Dit is een probleem! Doordat het gezin van veel voorzieningen gebruik maakt, heeft het een belangrijke invloed op de stedelijke economie. Daarnaast leidt het vertrekkende gezin tot een verarming van de bevolkingssamenstelling van de stad. Ook zorgen gezinnen voor hechte sociale netwerken, dankzij ontmoetingen tussen zowel ouders als kinderen op crèches, scholen en verenigingen. Daarmee is het gezin de lijm van de stad te noemen.

Heren 5 heeft, in samenwerking met twee studenten van de Academie van Bouwkunst, een onderzoek gedaan naar hoe op stedenbouwkundig en architectonisch gebied de stad voor het gezin aantrekkelijker gemaakt kan worden. Door analyse van statistische gegevens en gedegen eigen onderzoek, hebben we in kaart gebracht wat een gezin beweegt om wel of juist niet in de stad te kunnen of willen wonen. We hebben experts uit alle disciplines betrokken, om het onderwerp van alle kanten te belichten. Zowel makelaars, stedenbouwkundigen, DRO Amsterdam, corporaties als een ontwikkelaar zaten aan tafel. En vanzelfsprekend is het grootste deel van ons onderzoek het gezin zelf aan het woord: hoe gebruikt een gezin de stad en de stadswoning? Dit alles heeft geresulteerd in 10 agendapunten. Door deze in acht te nemen, kan de stad een gezinsrijke toekomst tegemoet zien.

leeswijzer

Duur, te klein, gevoel van onveiligheid, veel verkeer, hoge parkeerdruk en geen of te kleine buitenruimte zijn de meest gehoorde redenen die jonge gezinnen aandragen bij de vraag waarom ze (zouden) vertrekken. In **hoofdstuk 1 - facts** vatten we een aantal interessante feiten samen, over de verhouding tussen gezin en stad. Als hersentraining en om los te komen van de Nederlandse standaard plattegronden laten we in **hoofdstuk 2 - voorbeeld buitenland** het licht schijnen op vijf woningen van voormalige stagiaires van Heren 5 uit verschillende steden in Europa. We hebben de ex-stagiaires gevraagd om een plattegrond van de woning te tekenen waarin ze zijn opgegroeid. En met de vraag aan te geven hoe zij de woning hebben gebruikt. De analyse van de buitenlandse plattegronden heeft tot een aantal interessante resultaten geleid die zijn verwerkt in de agendapunten. Een beeldreportage van vijf Amsterdamse gezinnen is te bekijken in **hoofdstuk 3 - 5 gezinnen**. We hebben vijf gezinnen geselecteerd uit verschillende stadsdelen, inkomensgroepen en met variërende sociale achtergrond. Wij hebben de gezinnen geënquêteerd en bezocht teneinde een beeld te kunnen schetsen over hoe het gezin de stad gebruikt. Het leven van deze gezinnen is op een prachtige beeldende wijze vastgelegd door de professionele fotograaf Leonard Fäustle. Dit heeft geresulteerd in vier schetsen per gezin die op verschillende schaalniveau's inzichtelijk maken hoe het gezin woont, van stadsdeel tot woningplattegrond. De analyse van de buitenlandse voorbeelden en de vijf Amsterdamse gezinnen heeft uiteindelijk geleid tot 10 agendapunten, te vinden in **hoofdstuk 4 - agenda**.

facts ■■■

oorzaken vlucht

H1 | P11

kleine woningen
geen of beperkte buitenruimte
verkeersdrukke
gevoel van onveiligheid
hoge kosten

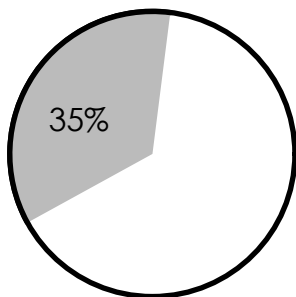
Amsterdam in 1950:
16.000 auto's en 186.000 kinderen

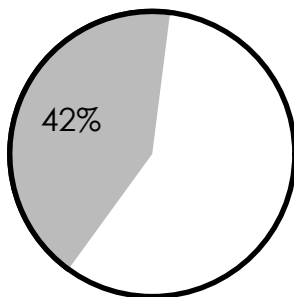
Amsterdam in 2000:
227.000 auto's en 102.000 kinderen

kinderen & auto's

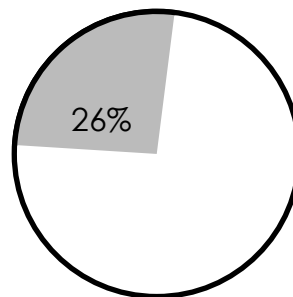
H1 | P13

nederland gemiddeld:
35% van alle huishoudens
bestaat uit gezinnen

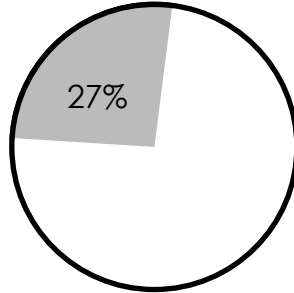
groeikernen:
42% van alle huishoudens op
VINEX locaties bestaat uit
gezinnen

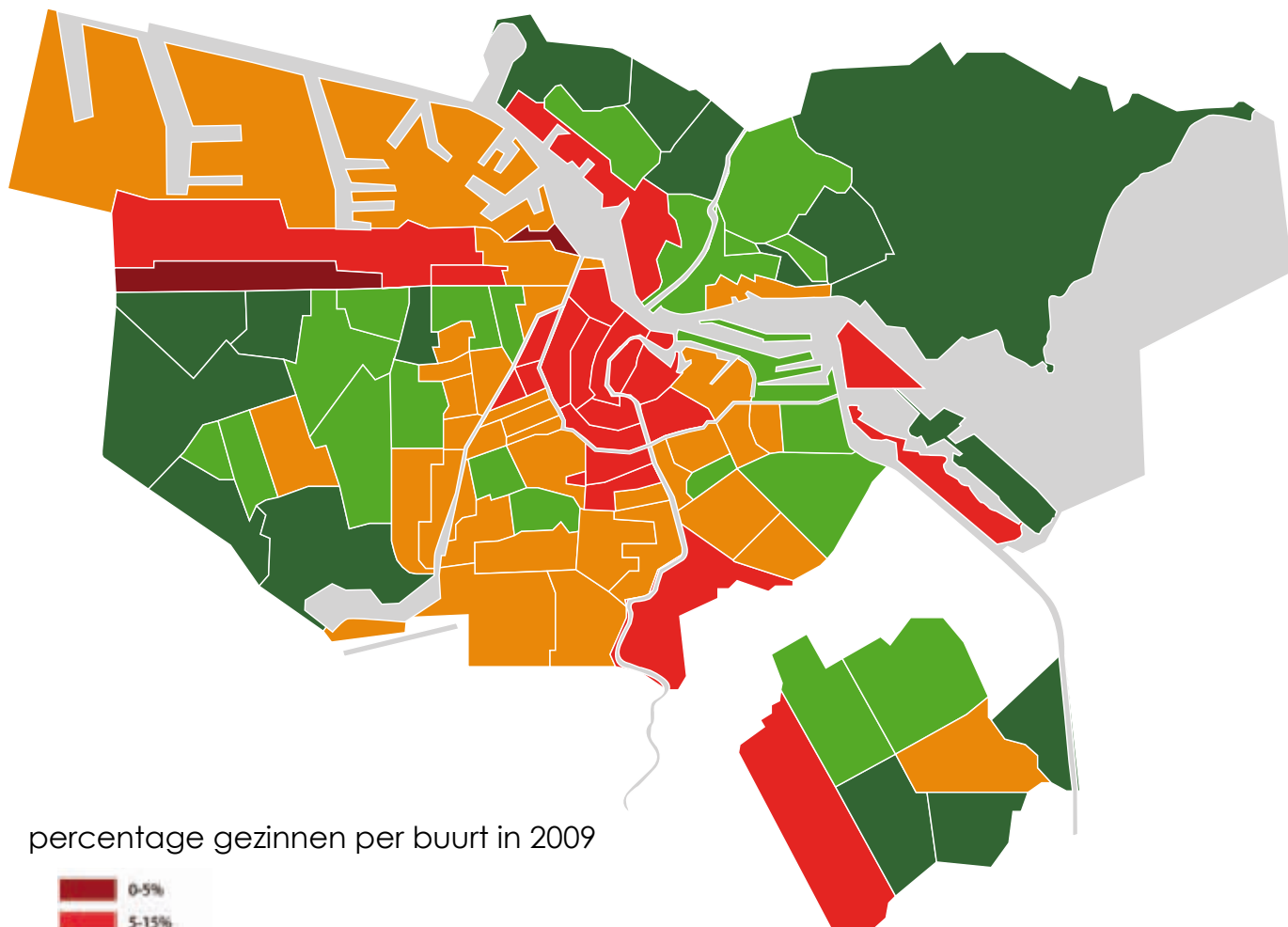
grote steden:
26% van alle huishoudens in
de grote steden bestaat uit
gezinnen

gezinnen & huishoudens

H1 | P15

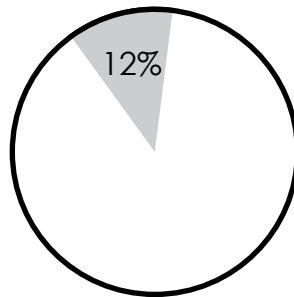

amsterdam:
27% van alle huishoudens in amsterdam bestaat
uit gezinnen. In totaal 378.000 huishoudens,
daarvan 102.000 gezinnen

gezinnen in amsterdam

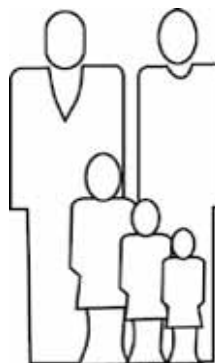
H1 | P17

van de woningvoorraad in amsterdam is 12%
EGW. Amsterdam telt 380.000 woningen in
totaal zijn er 45.000 EGW's

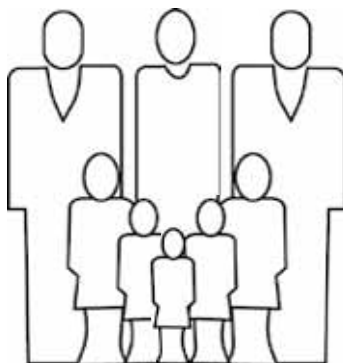
39.000 éénooudergezinnen

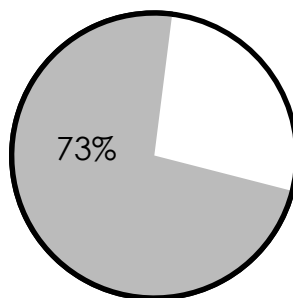
63.000 tweeooudergezinnen

gezinssamenstelling

H1 | P19

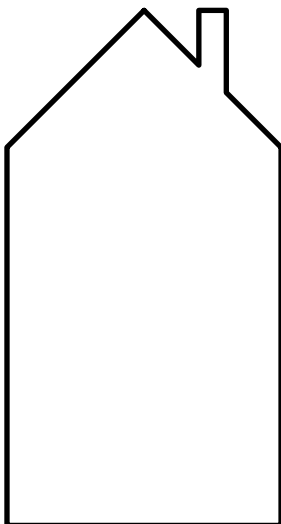
totaal 102.000 gezinnen in amsterdam

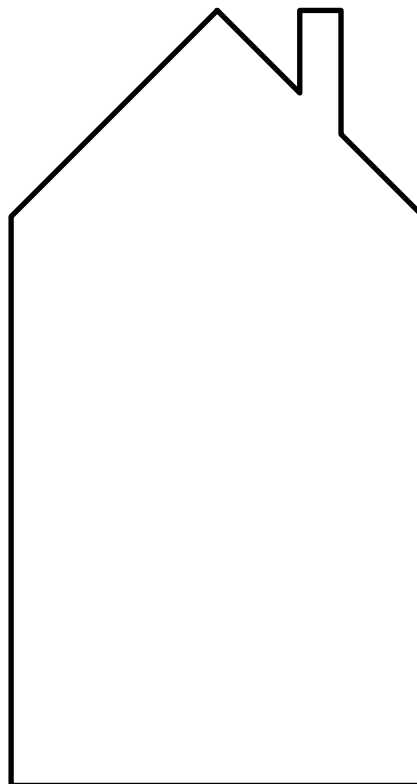
73% van alle gezinnen in amsterdam zijn ontevreden over hun huidige woonsituatie en heeft een verhuishwens. 73% van de gezinnen met verhuishwens wil wel in amsterdam blijven wonen.

verhuiswens

H1 | P21

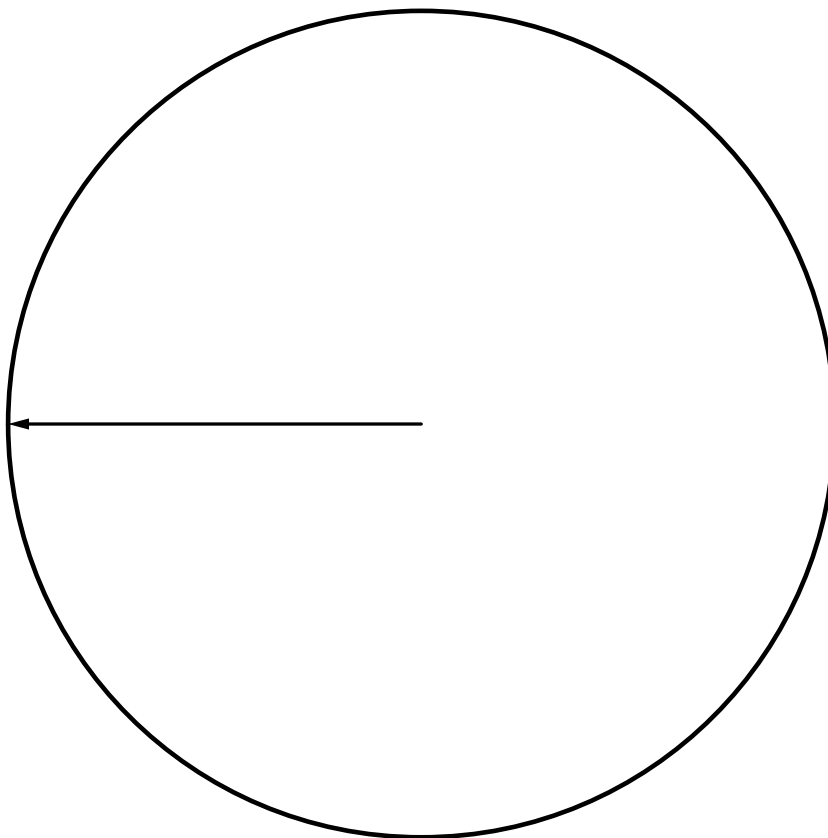

op het GWL terrein
in amsterdam wordt
voor een huis van
100 m² € 360.000
gevraagd

in almere kun je voor € 360.000
een huis kopen van 188 m².
bijna twee keer zo groot voor
hetzelfde geld!

kosten, locatie & grootte

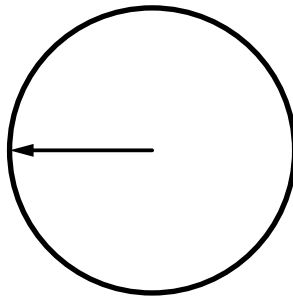

500m | 8-12 jaar

kinderen van 8-12 jaar hebben een actieradius van 500 meter nodig om zelfstandigheid te kunnen ontwikkelen. voorzieningen uit aangrenzende buurten behoren steeds meer tot het leefgebied

actieradius

H1 | P25

150m | 4-8 jaar
kinderen van 4-8 jaar hebben
een actieradius van 150
meter nodig om sociale
vaardigheden te ontwikkelen

30m | 0-4 jaar
kinderen van 0-4 jaar
hebben een actieradius van
30m nodig om hun motoriek
te kunnen ontwikkelen

voorbeeld buitenland H2

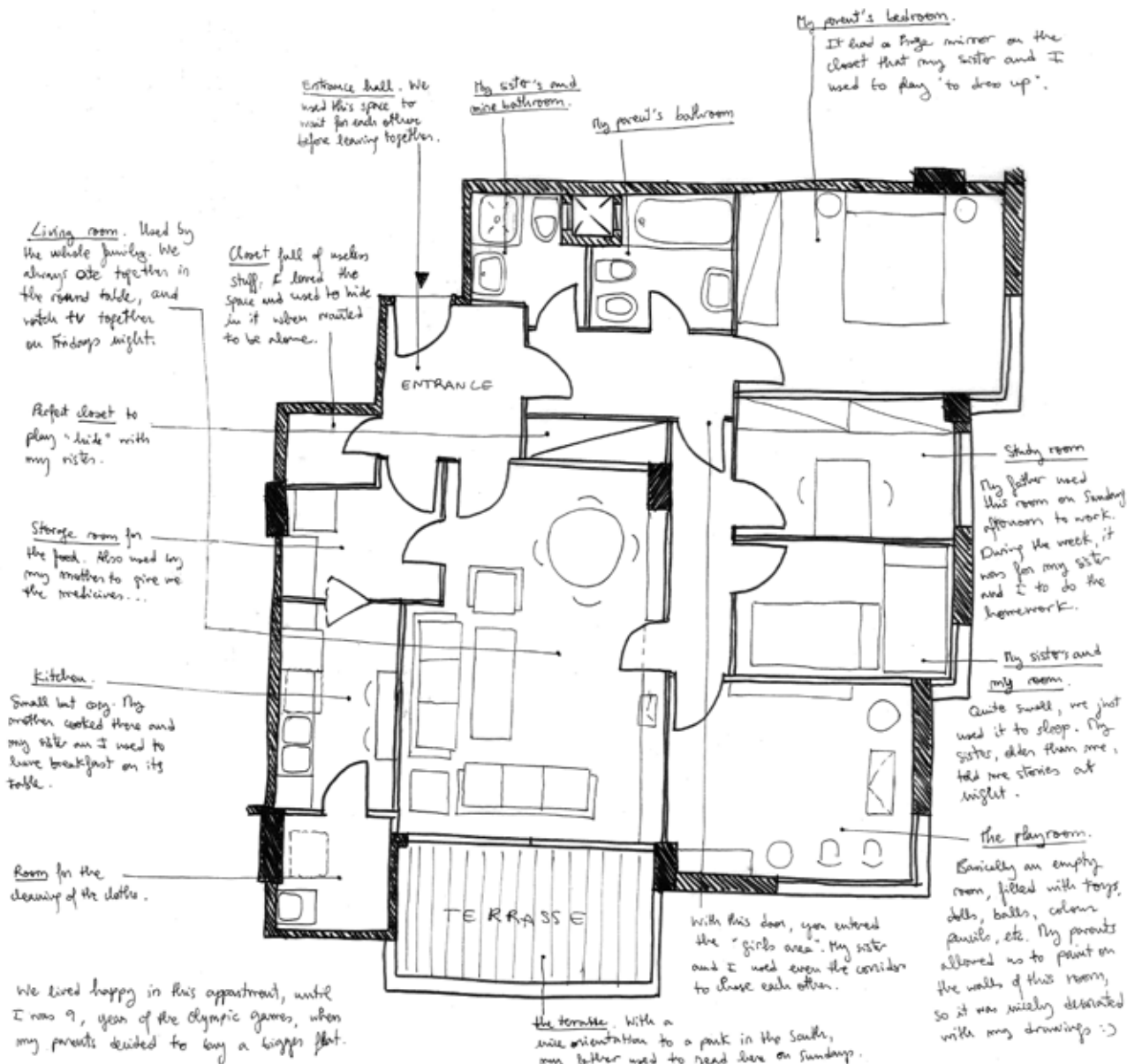
barcelona

H2 | P29

ana uit spanje

4 personen

118m2

We lived happy in this apartment, until I was 9, year of the Olympic games, when my parents decided to buy a bigger flat.

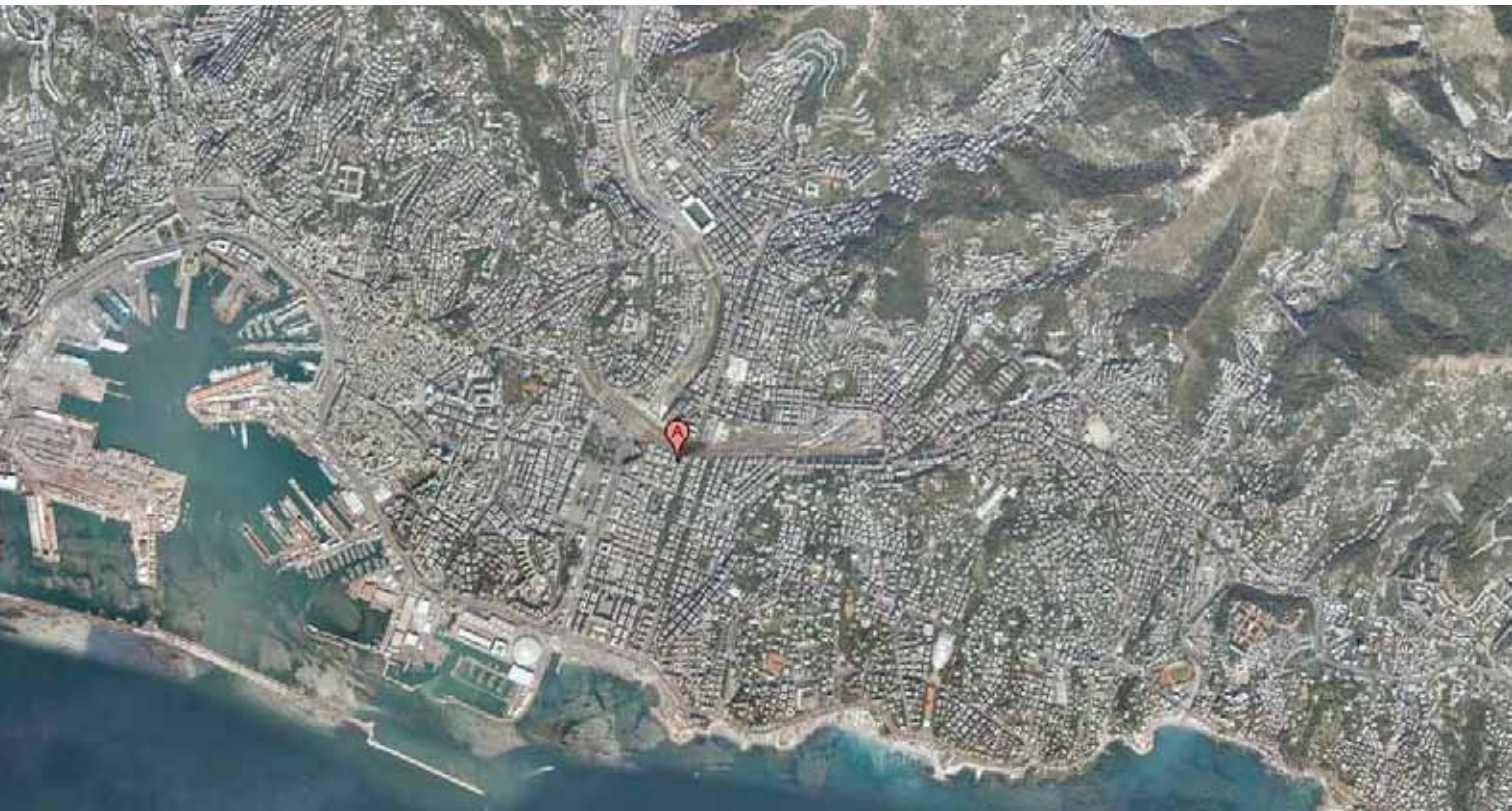
... 47 Xile, 0-9 years old.
or, 2nd door

overal spelen

H2 | P31

spelen staat centraal
speelkamer, renrondje en plekjes
veel kleine kamers
2 badkamers
1 grote slaapkamer voor ouders
1 kleine slaapkamer voor 2 meisjes
studeerkamer voor vader

genua

H2 | P33

francesca uit italië

4 personen

130m²

6th Floor
the building is from 1906

Dining room: we have dinner here just in special occasions. We usually come here to watch TV after dinner

My sister's bedroom: it used to be a smaller dining room, but my sister decided to make here. it used to be my playroom

This is where we dry our clothes

My Father's closet / computer room

It was supposed to be my father's office to接待 people (he's a doctor), but now it is just a place where he spends all his time in front of the computer.

My Bedroom

I've been sleeping here since I was 5 years old, and it used to be my father's bedroom when he was a child.

Sally Room

It used to be my sister's bedroom and then a gym and... but now it's my mother's office

My parent's Bedroom

When my father was a child this was the dining room and v.v.

Storage Room (Storage)

We keep here, eating food of things, food, clothes, shoes, food again.

Notice that it's bigger than the bathroom... we need to store a lot of stuff

We always put our X-box three and our crib in this corner. This is the place where we usually wait for each other when we are going out together

To the roof

Covered

Our neighbours: their alarm starts ringing almost every morning at 8 o'clock but we still buy X-mas presents for each other every year

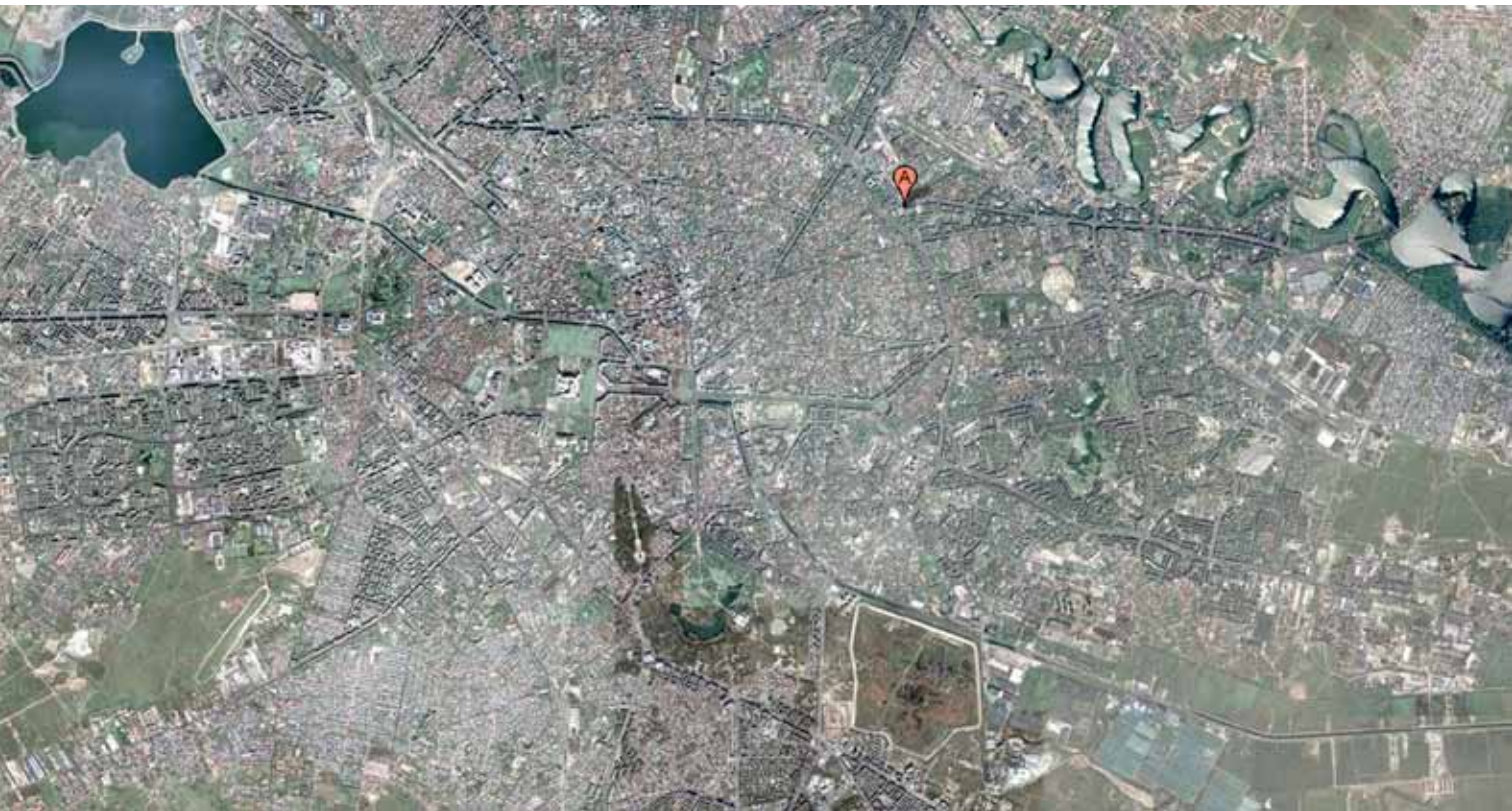
4 persons comfortably
130m²

keuken als studeerkamer

H2 | P35

2 kleine bruikbare halletjes
veel kleine kamers
keuken wordt intensief divers gebruikt
eet/woonkamer alleen voor kerstdiners
1 badkamer
3 slaapkamers
2 studeerkamers voor vader en moeder

boekarest

H2 | P37

laura uit roemenië

4 personen

70m2

The platform

This is actually a construction error, it was supposed to be a balcony, but it doesn't have railing and a door, one can access it only by jumping the window and it is quite dangerous.

My brother and I used to sneak out here for fun when we were children and we are still alive ;), but my parents would always freak out.

My brother's room

This was his room, but now I stay here sometimes because the computer is here.

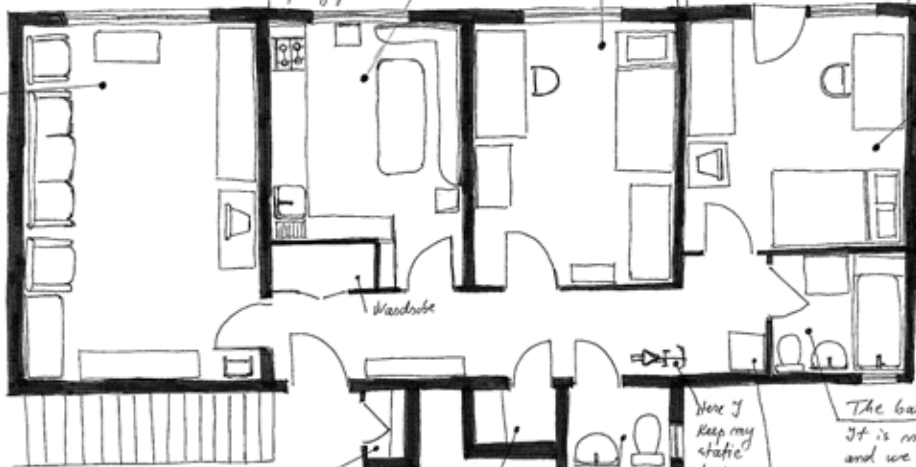
The kitchen

Here my brother and I used to study together. It is worse, we got usually, 50% of my friends after.

The balcony

The living room

The room where my parents sleep, where we eat on special occasions and where we have our guests; also here my mother holds private math lessons. Here we also have our book shelves that are packed with math books.

My room

It is bigger than my brother's room, but I didn't use to stay here during the day. Because of the balcony it doesn't receive too much light, so I only slept here and worked in the kitchen.

Wardrobe

Exterior storage room

We have here a lot of rarely used things like tree decorations or fishing tools. It is very small and only thin people can get in here!

We don't have a lot of space to put our old stuff, so we take it at my grandparents' house, which is close to Bucharest.

The elevator

Since we live on 10th floor it is quite tragic when it doesn't function.

Storage room

Here we store food cans, but also all sorts of tools, boxes and it is always full.

The toilet

This is smaller than the bathroom, but it is more used.

Here I keep my static bike.

The bathroom

It is narrow as well and we can't open the door completely because of the washing machine.

the fridge didn't fit in the kitchen and we put it on the hallway.

Our apartment, approx 70 m^2 on 10th floor (the last one) block of flats from 1984

balkon zonder toegang

H2 | P39

bruikbare centrale hal
intensief gebruik van de keuken
1 badkamer met wc
extra wc
2 slaapkamers
woonkamer is studeerkamer is slaapkamer

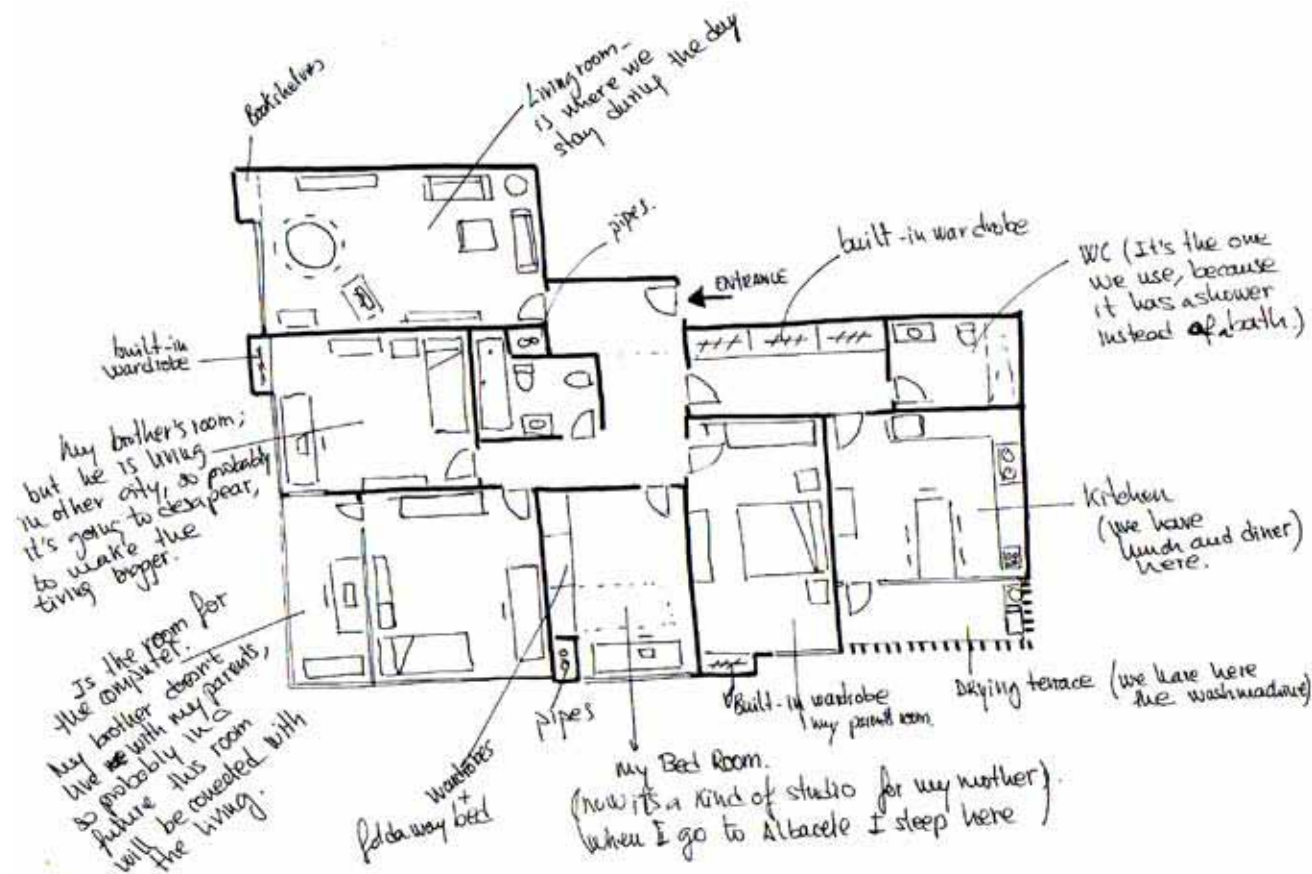
albacete

H2 | P41

paula uit spanje

5 personen

120m²

echte meegroeiwoning

H2 | P43

centrale hal is kledingkast

veel kleine kamers

extra kamers gebouwd op balkons

woonkamer wordt altijd gebruikt

2 badkamers

4 slaapkamers

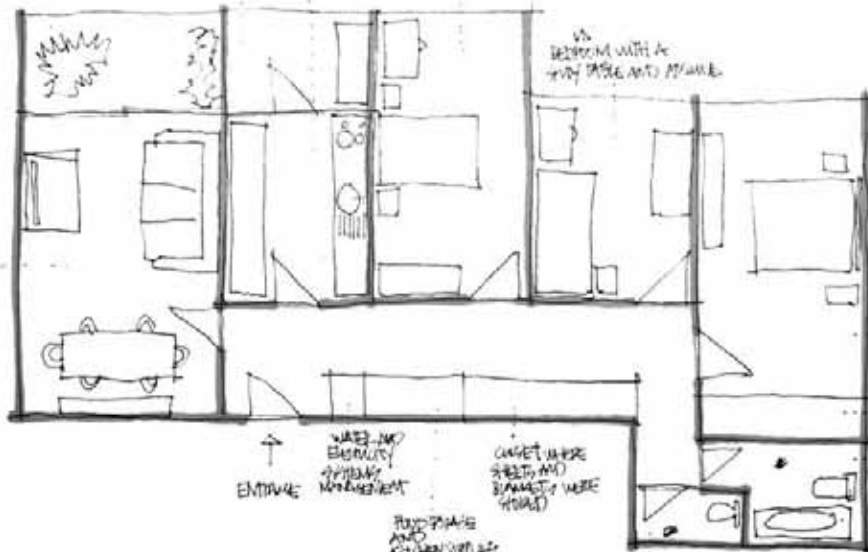
PORCHY (COAT) AFTER
MOVING BECOMING A HALL
(SHE WE CALL "MARTINE")

KITCHEN
LAUNDRY ROOM

MY PARENTS
BEDROOM WITH
MANY STUFF AND ANCHORS

MY BEDROOM WITH A
MANY STUFF AND ANCHORS

LIVING ROOM

ENTRANCE

WATER AND
ELECTRICITY
SYSTEMS
MANAGEMENT

POSSIBLE
KITCHEN VENTILATION

CLOSET WHERE
SHOES AND
BAGGAGES WERE
STORED

GETTING BATHROOM
HERE WE USED TO
BATH USE BUT BATH
TUBING

MY PARENTS ROOM -
PARENTS BEDROOM

MY PARENTS CLOSET

BATHROOM USE
MAINLY FOR FIRST
THE USE OF THIS
FAMILY WAS
DECREASING WHEN VICTORY
CAME.

porto

H2 | P45

ricardo uit portugal

4 personen

125m2

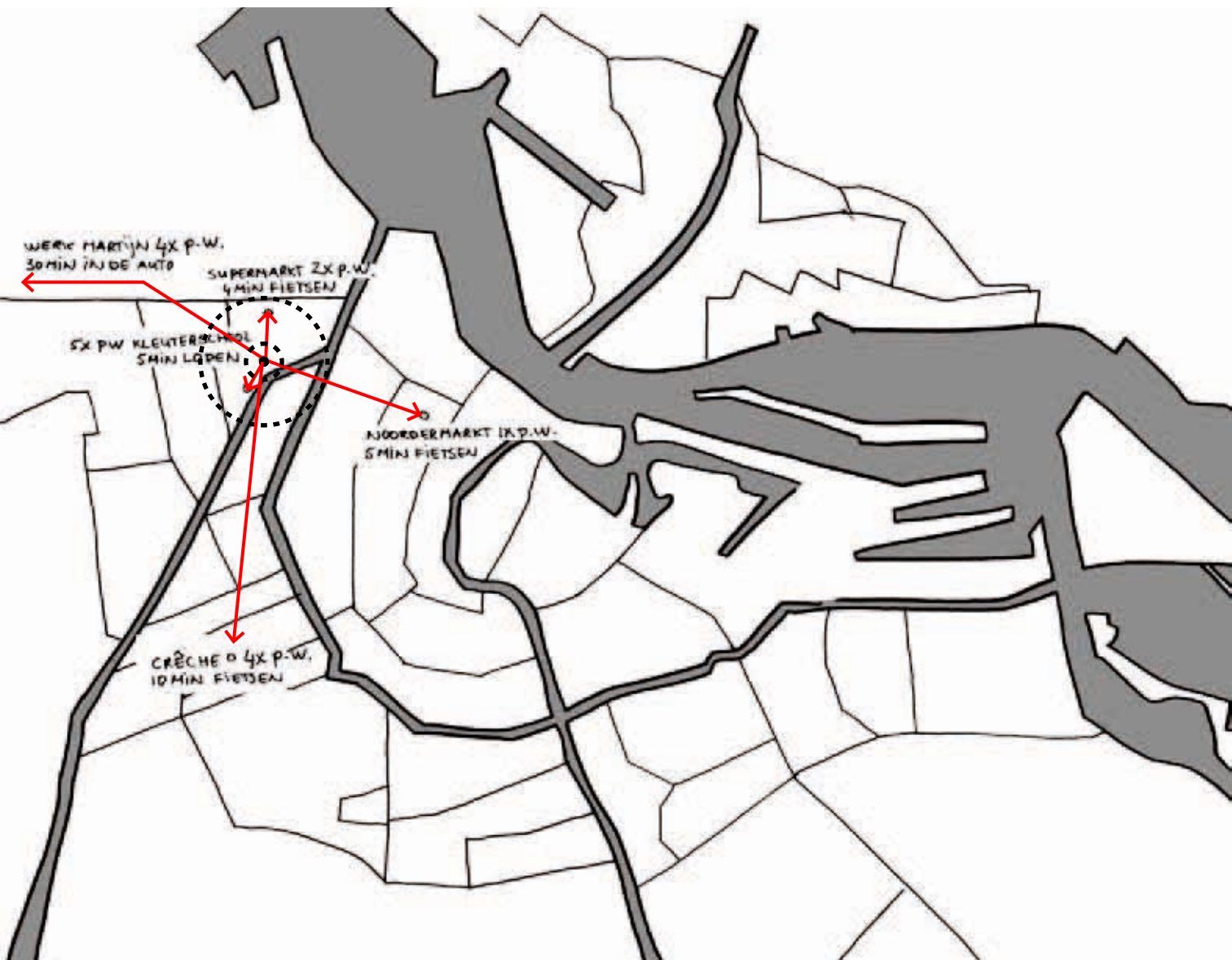
binnen slaap je

H2 | P47

de buurt (groen) is veel belangrijker dan de woning

5 gezinnen 1-3

voor werk en crèche verlaten martijn en marcia de buurt

marcia & martijn finn & malou

H3 | P51

westerpark

65 wo/ha

4 personen

60 m2, 2e verdieping

huur

1 auto

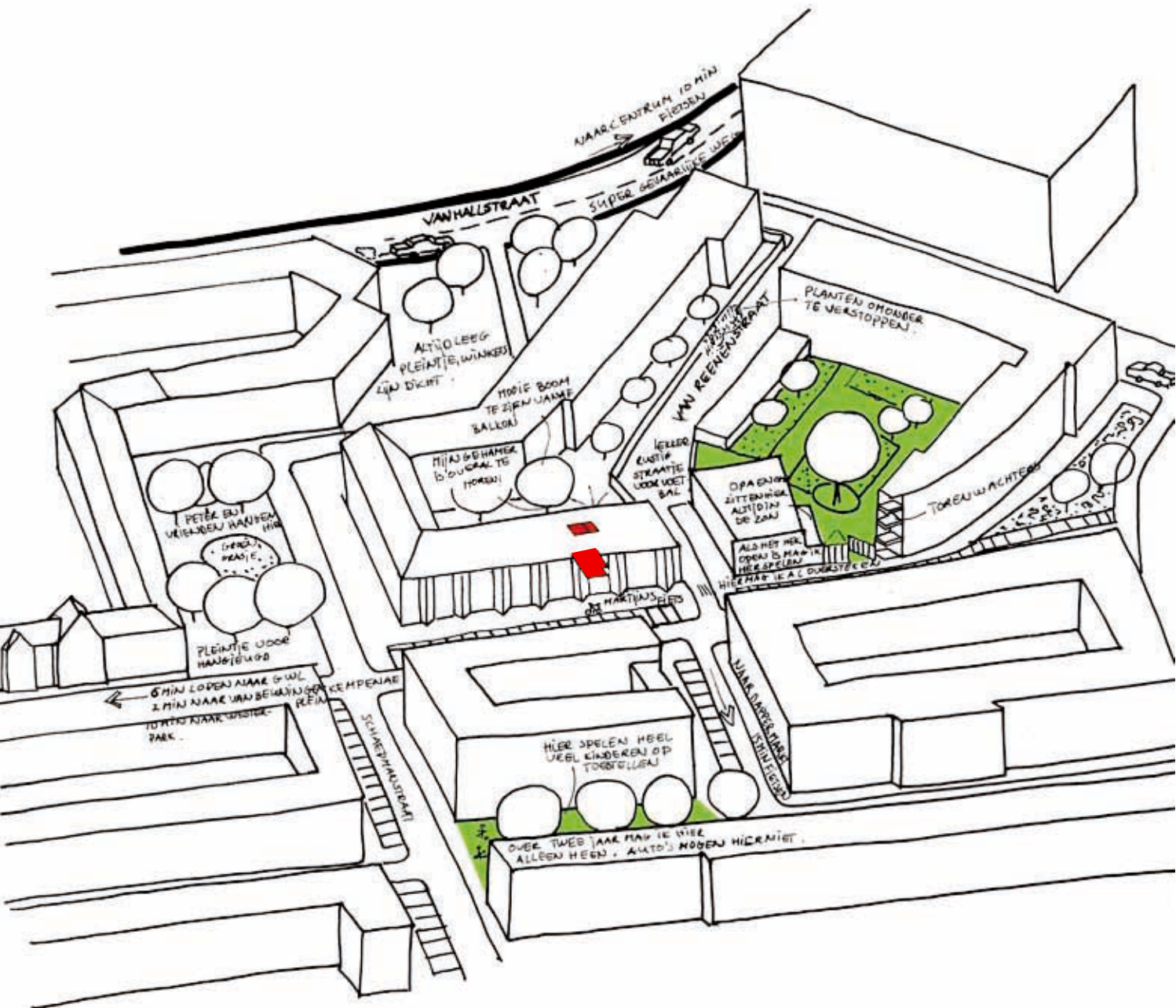

picknicken in de stad

H3 | P55

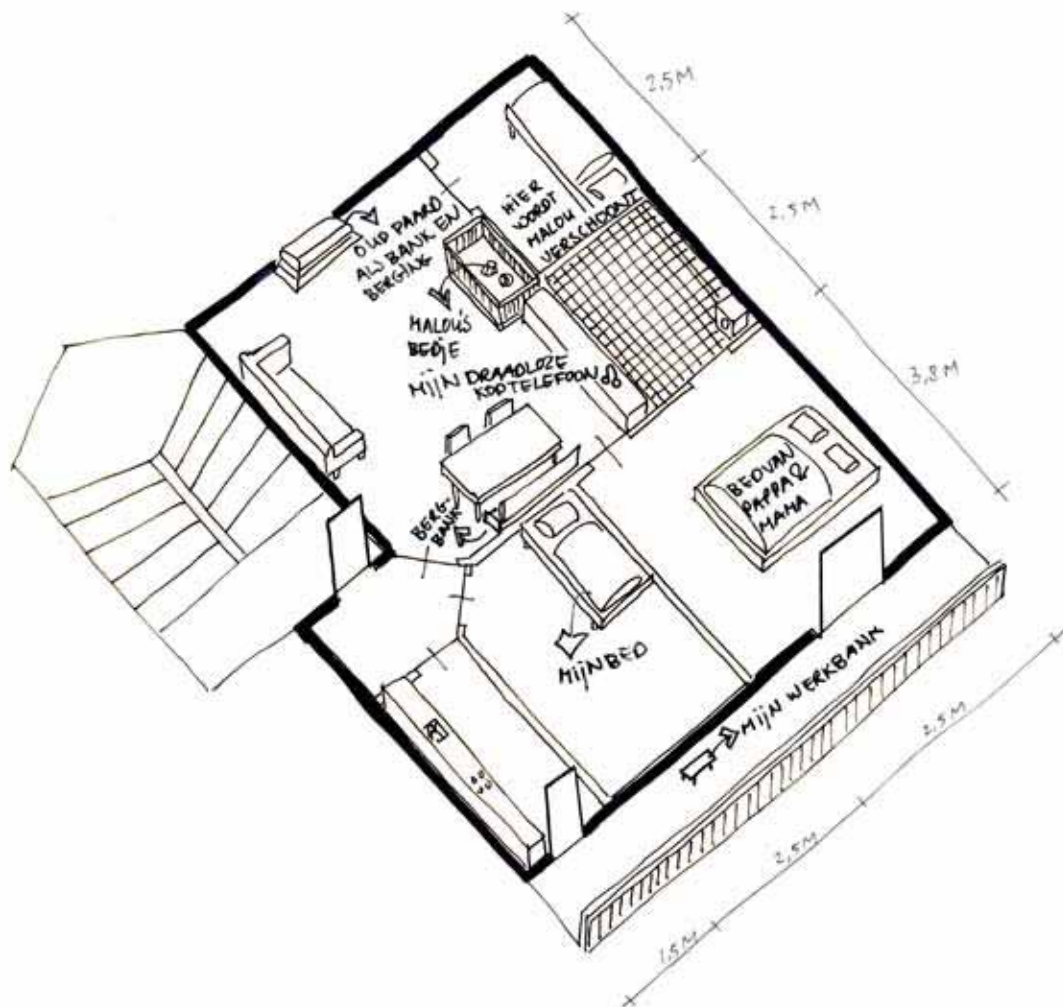

2 speeltuinen in de buurt

H3 | P59

licht en functioneel

H3 | P63

compacte hal, 2x2m
centrale woonkamer waar bijna alle kamers op uitkomen
grote buitenruimte
berging op zolder, niet in huis
ruim trappenhuis als buggieopslag
meegroeimogelijkheid van de woning is beperkt

sukran

sinem, irem & evecan

bos en lommer

75 wo/ha

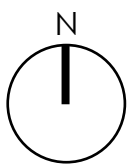
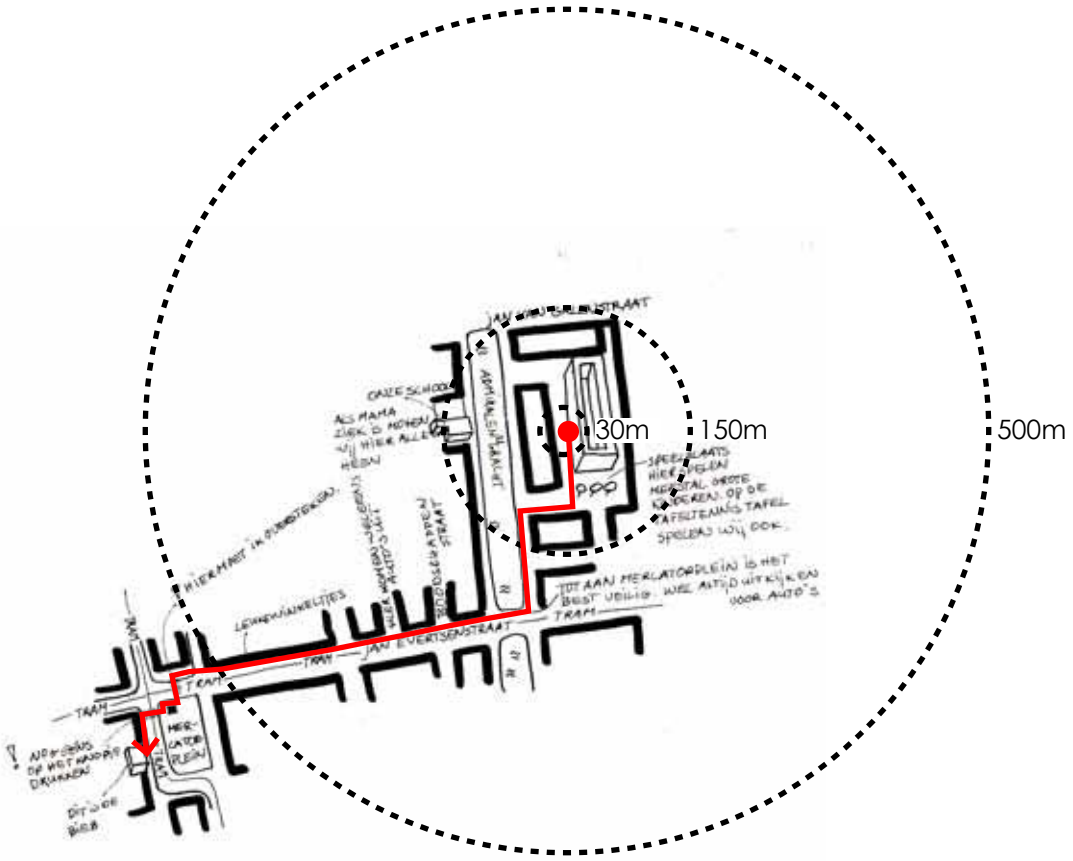
4 personen

130m2, 2de en 3de verdieping

huur

één auto

H3 | P69

9 en alleen naar de bieb

H3 | P71

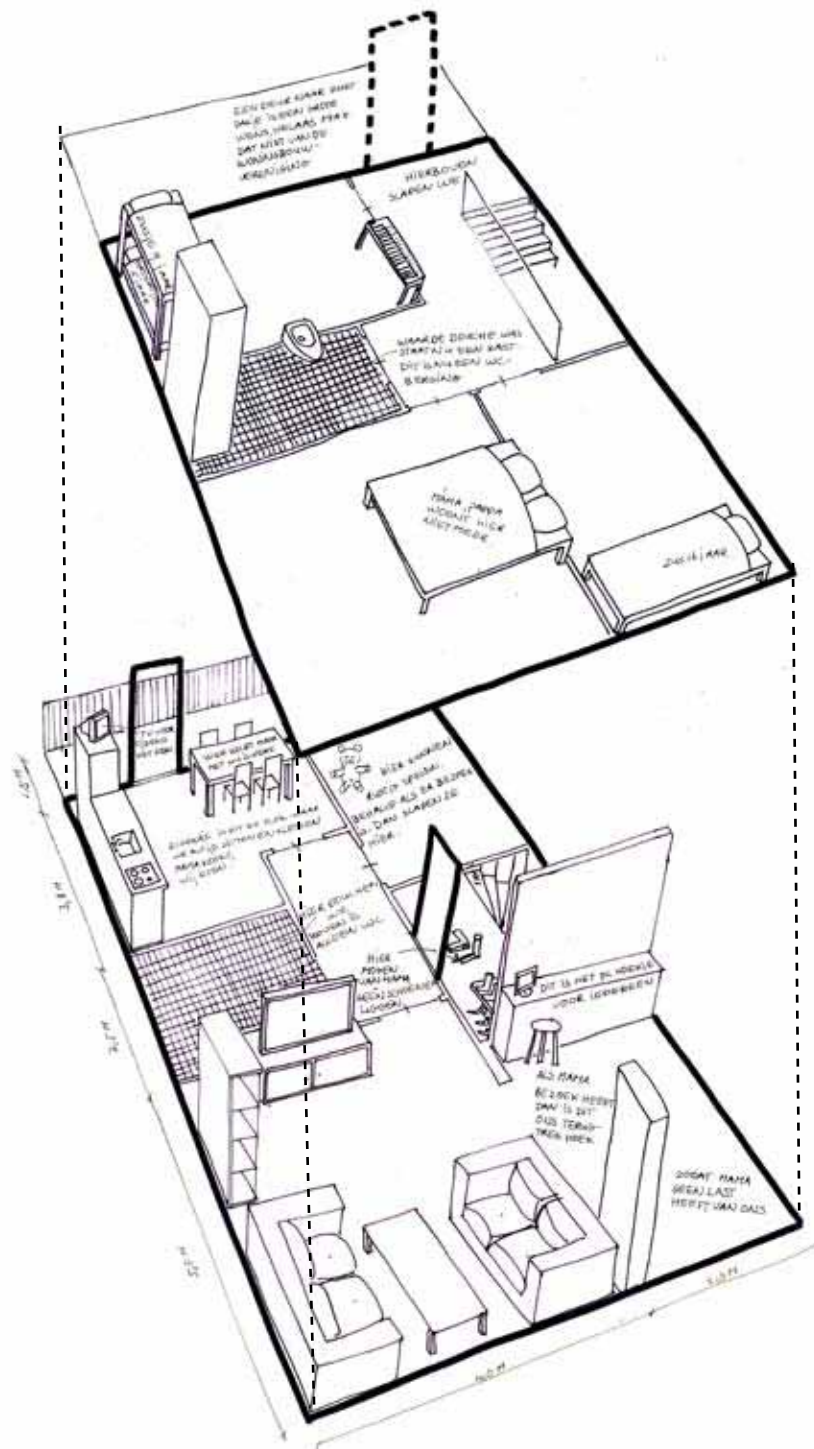

speeltuin is hangplek

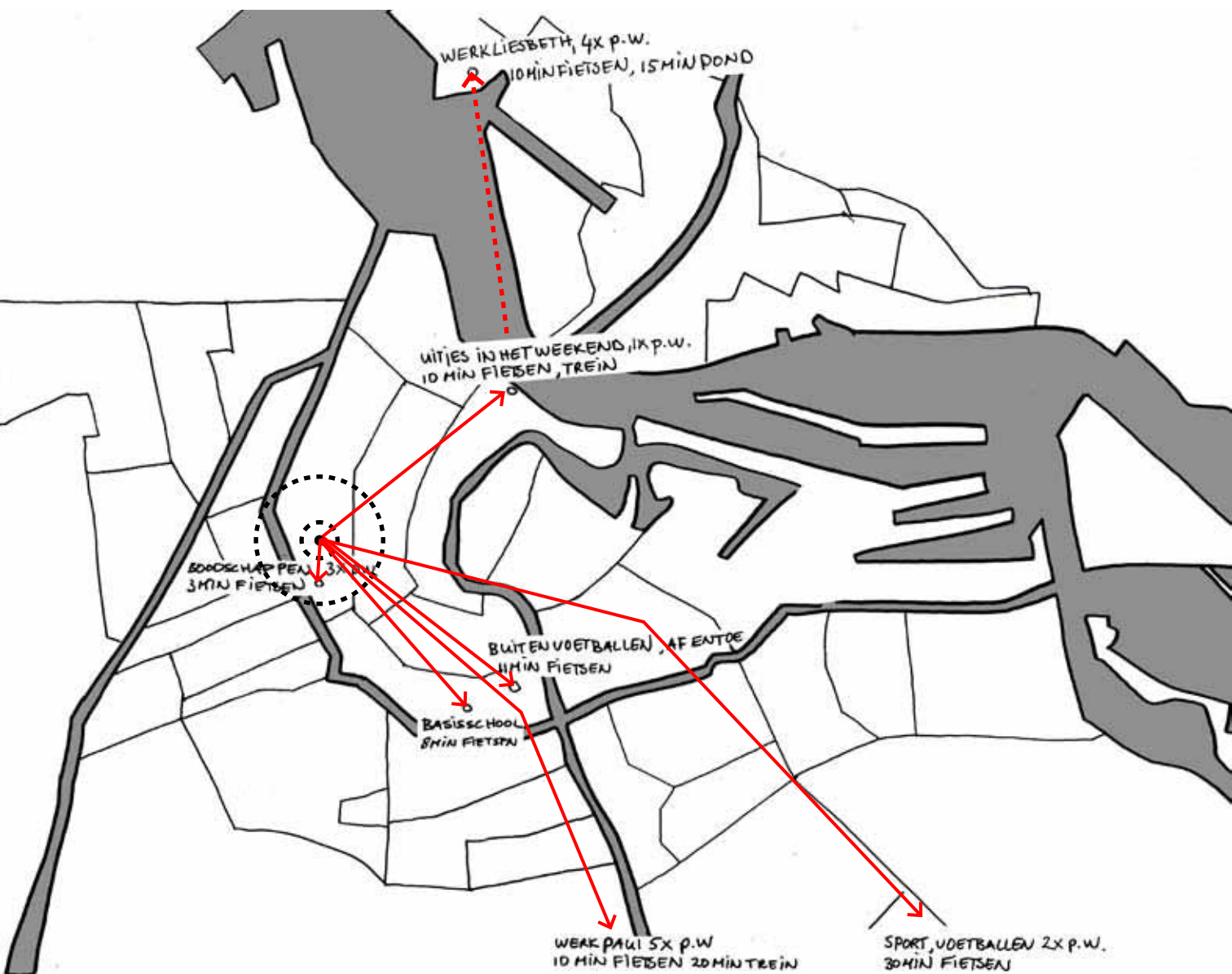
liever 1 verdieping

H3 | P79

grote woonkeuken
extra kamer naast de keuken
veel privacy
woonkamer alleen voor gasten
eigen opgang

liesbeth & paul

enzo & bruno

H3 | P83

centrum

80 wo/ha

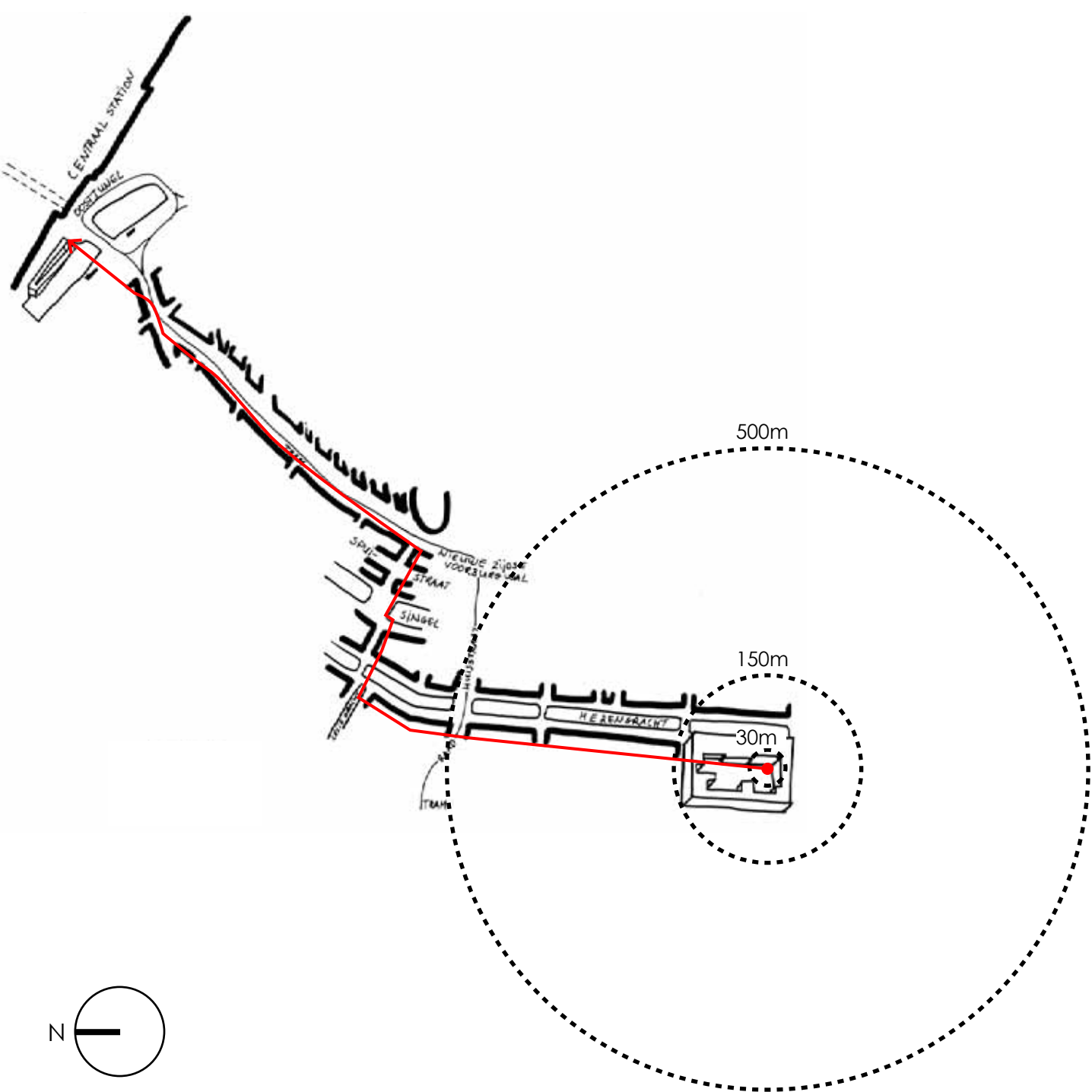
4 personen

120 m2, sousterrain en 1ste verdieping

geen auto

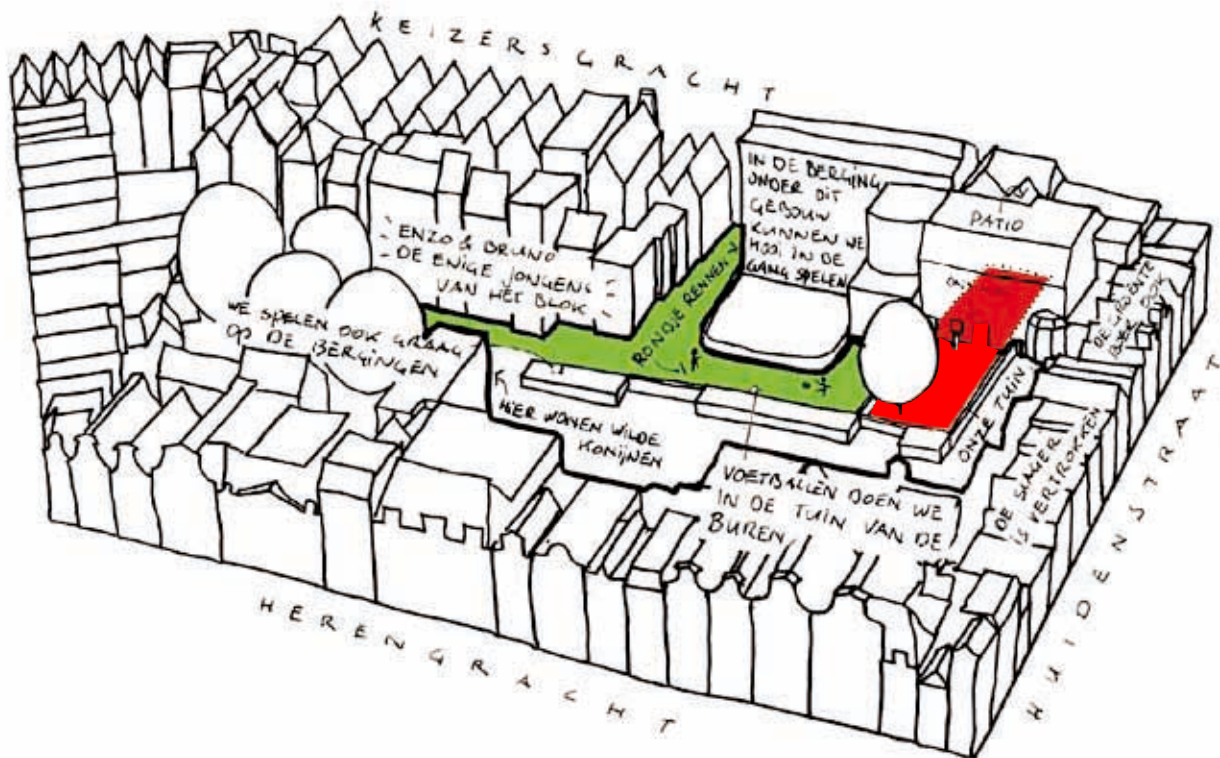

zondags met de trein

tuin als urban jungle

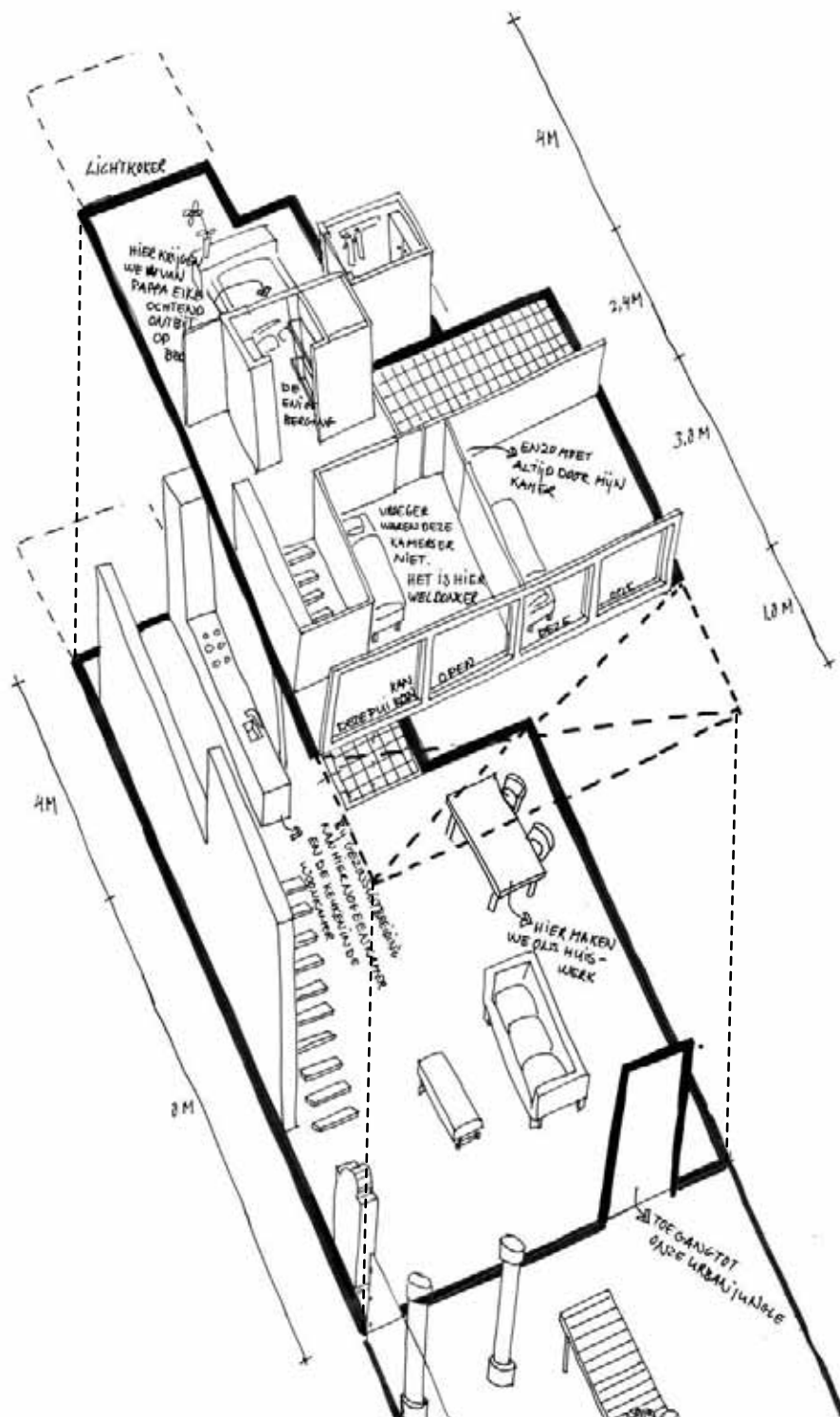
H3 | P21

meegroeiwoning

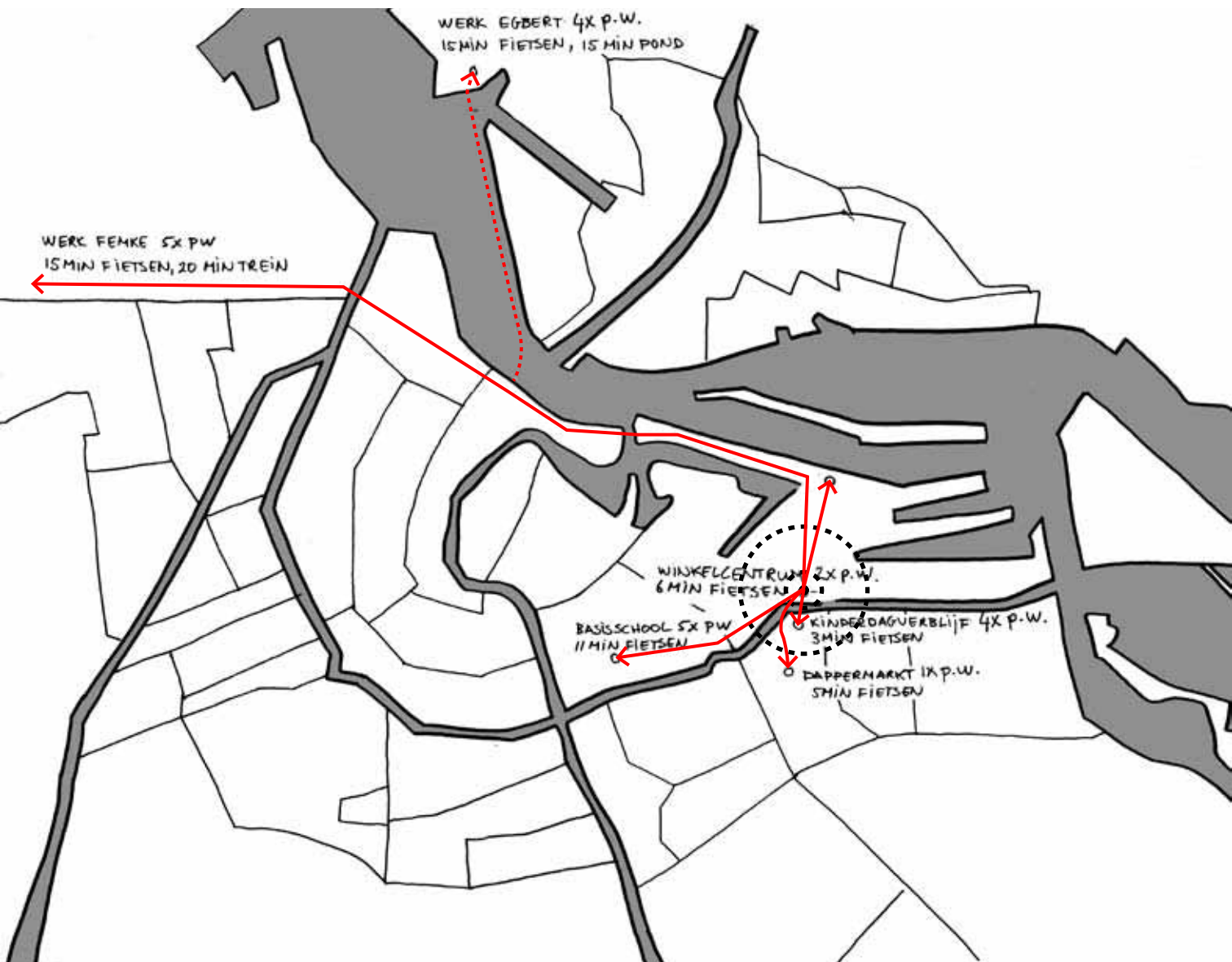
H3 | P97

achterhuis
aanpasbaar door hoogte
weinig verkeersruimte
geen terugtrekruimte
grote achtertuin

femke & egbert bonne & janske

funenpark, centrum

110 wo/ha

4 personen

90 m2, begangrond

één auto

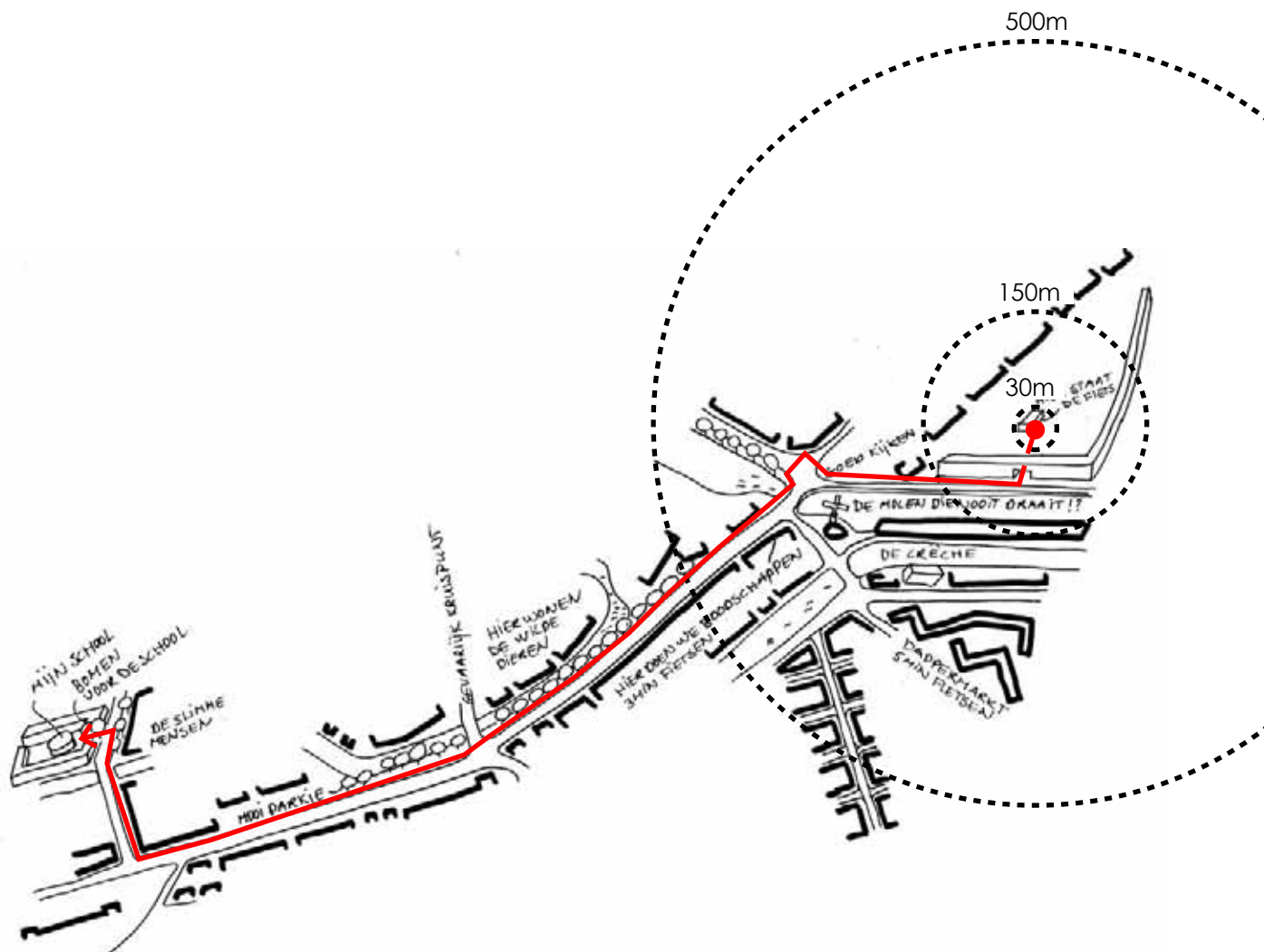
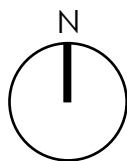
H3 | P103

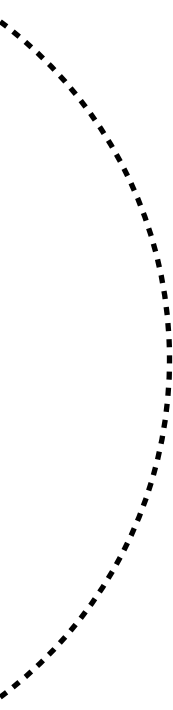

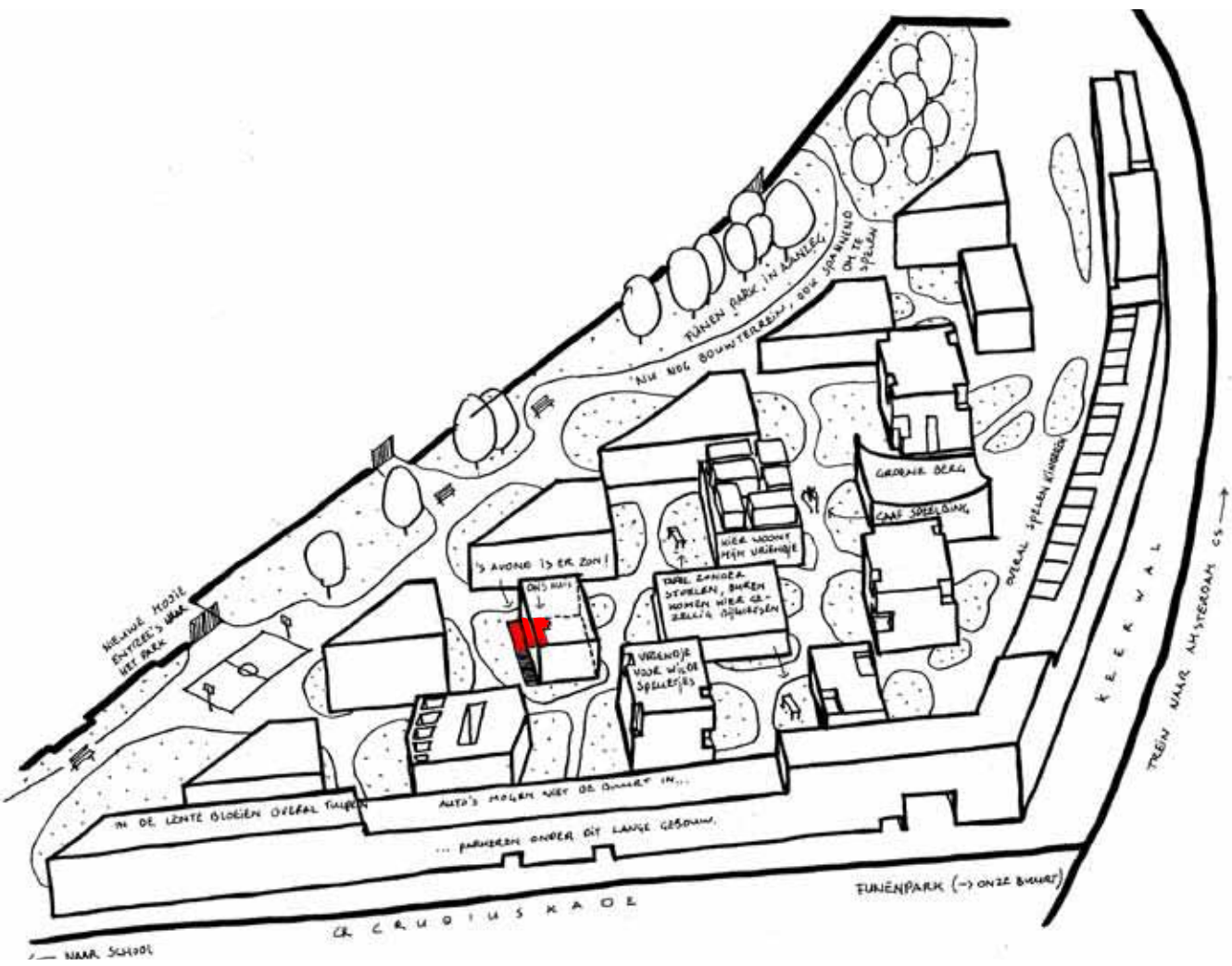

8 scholen dichterbij

H3 | P109

autoluw & kindvriendelijk

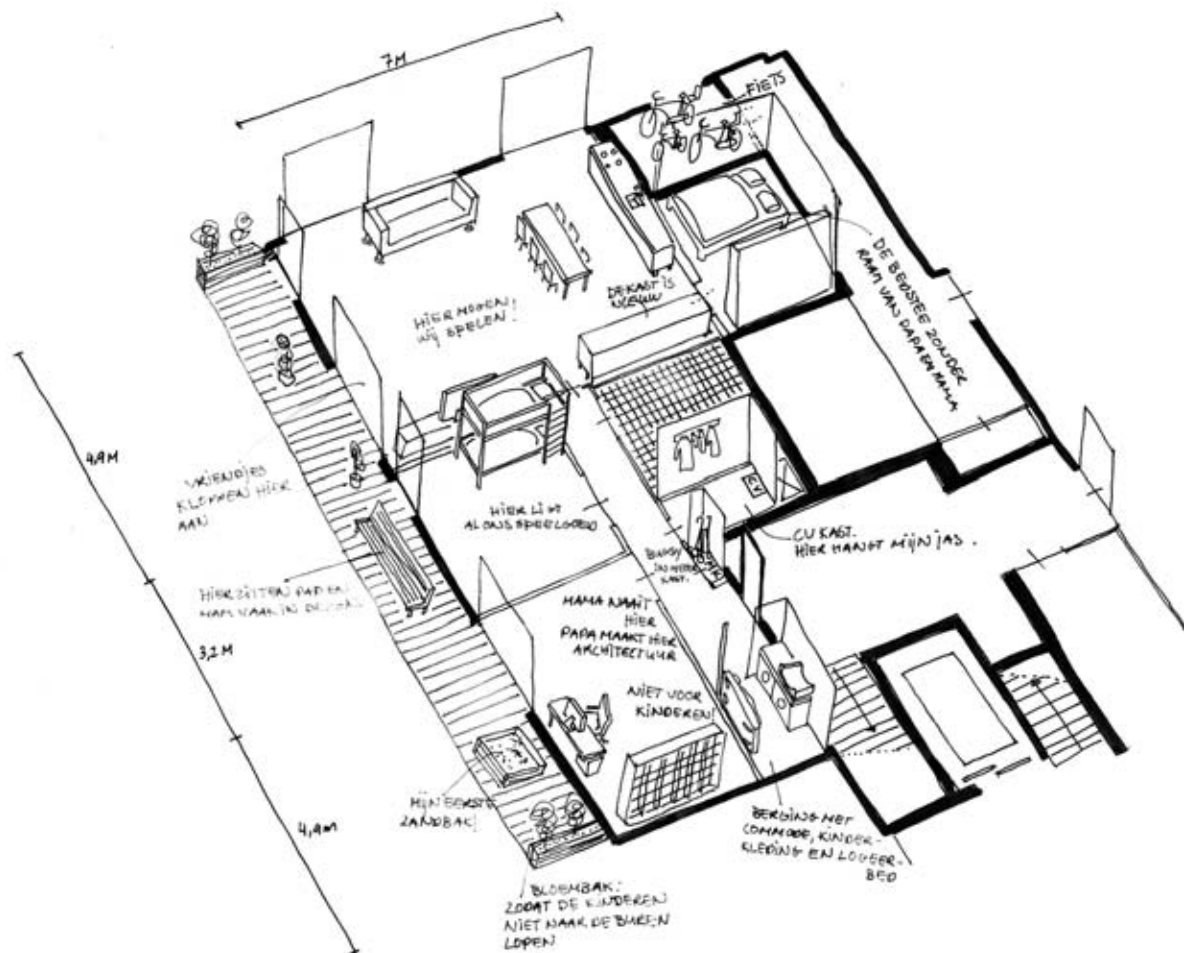
H3 | P113

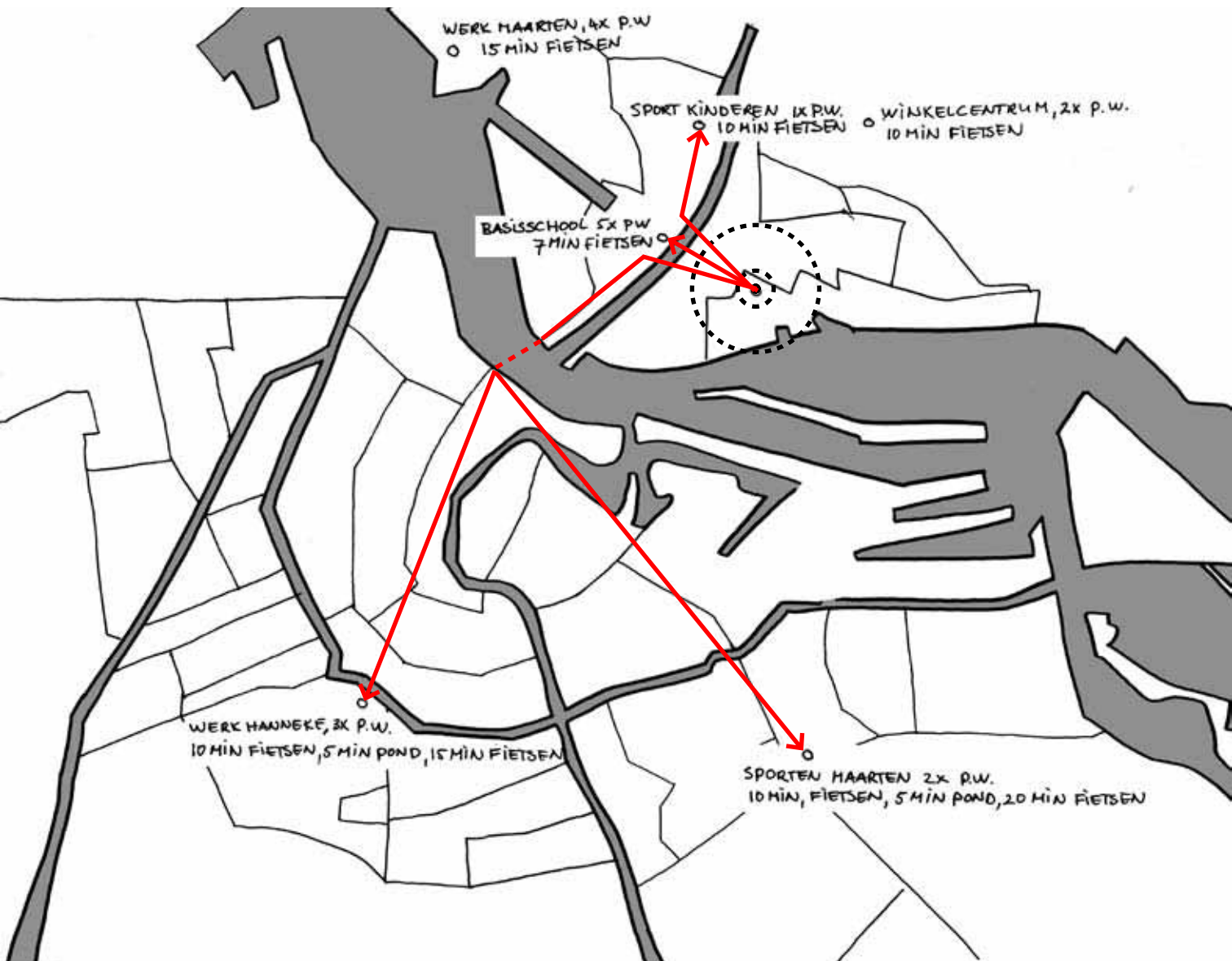

te veel gang

hanneke & maarten

H3 | P123

jilles & merijn

noord, vogeldorp

81 wo/ha

4 personen

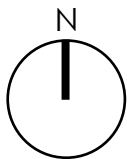
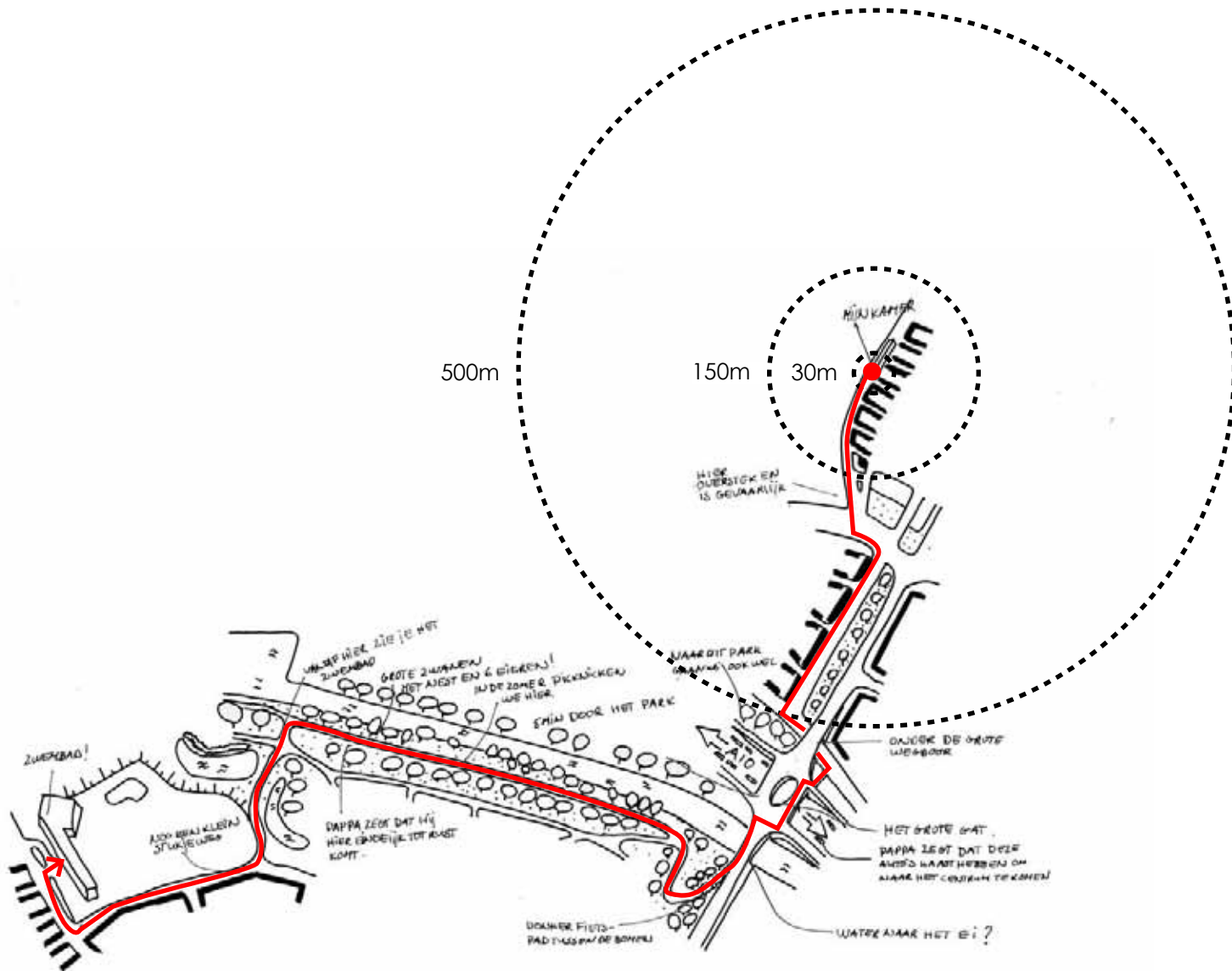
50 m2, hoekwoning met tuin

200m2 volkstuin op 5 minuten lopen

één auto

naar het zwembad

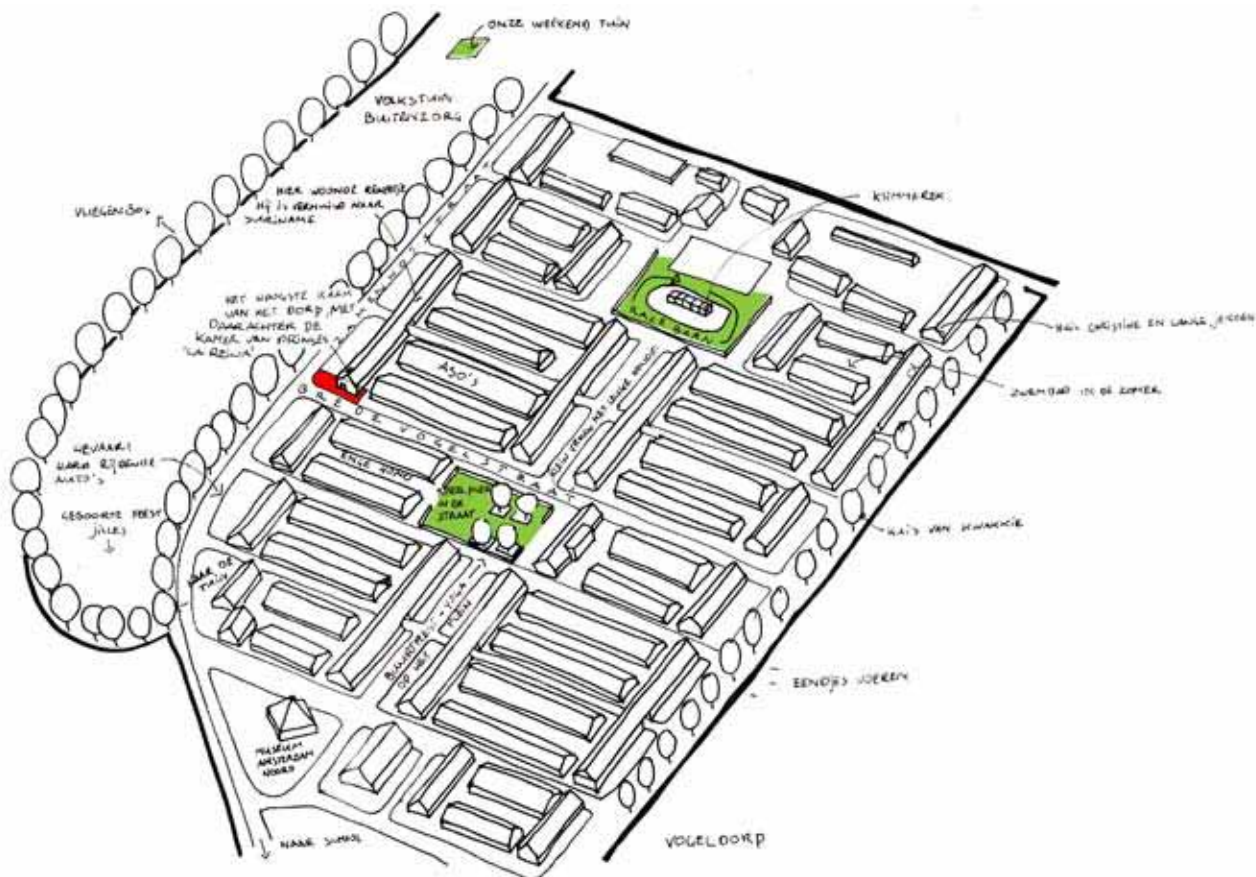
H3 | P127

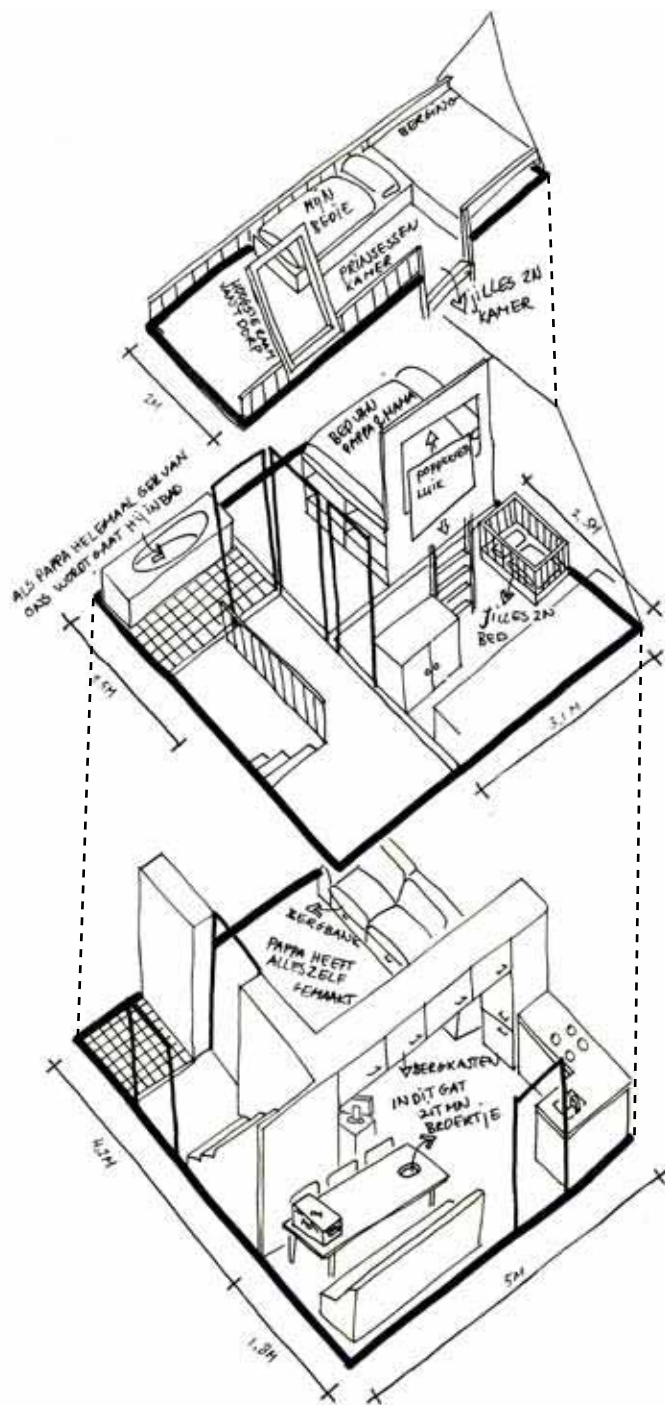

net een bungalowpark

H3 | P133

onze tafel is een stoel

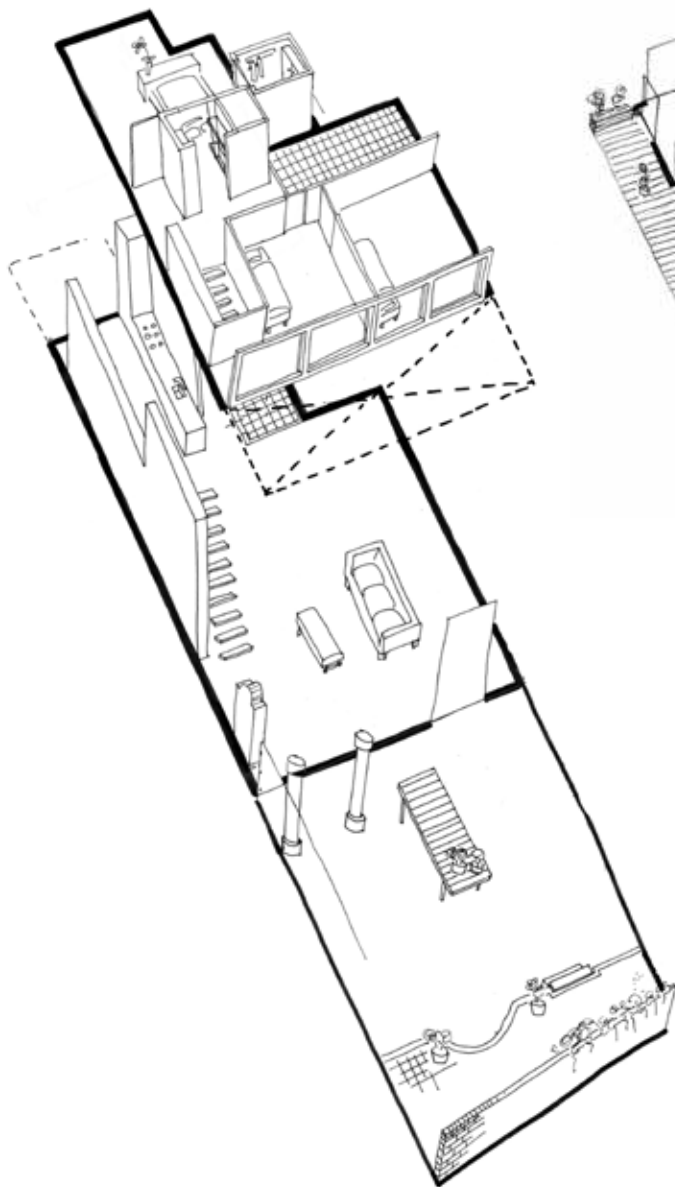

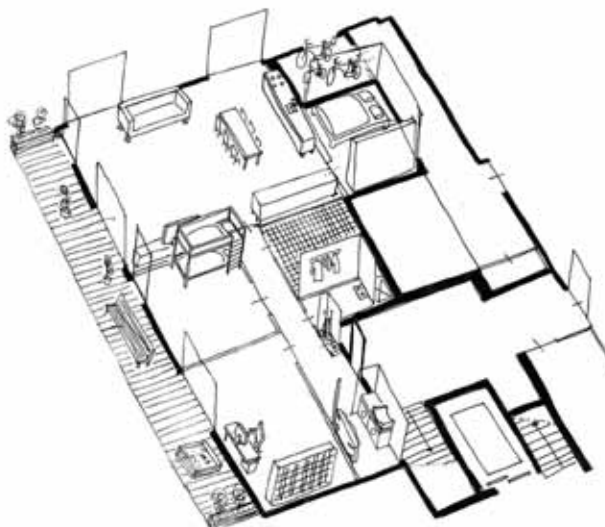

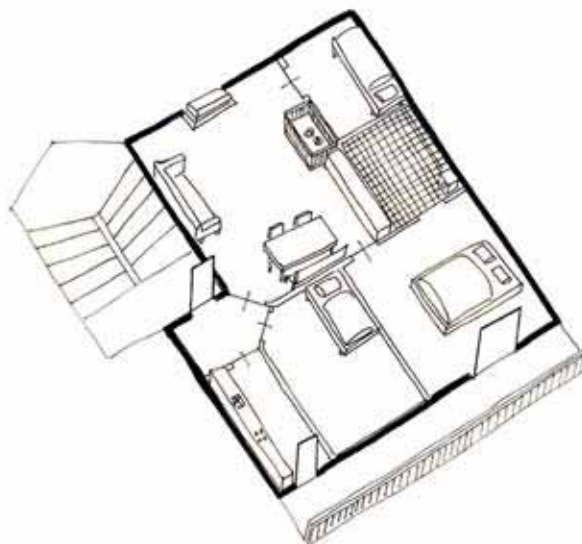

liesbeth & paul
enzo & bruno op 120m²

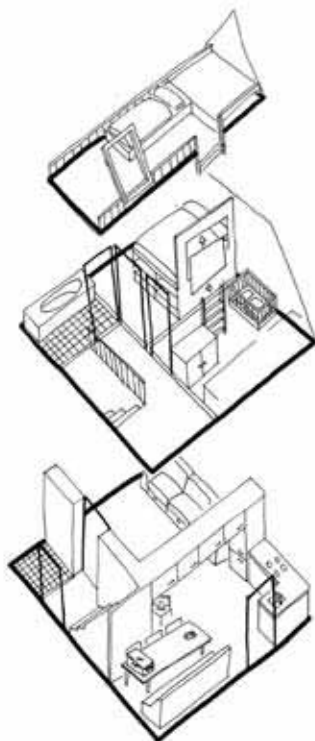
femke & egbert
bonne & janske op 90m²

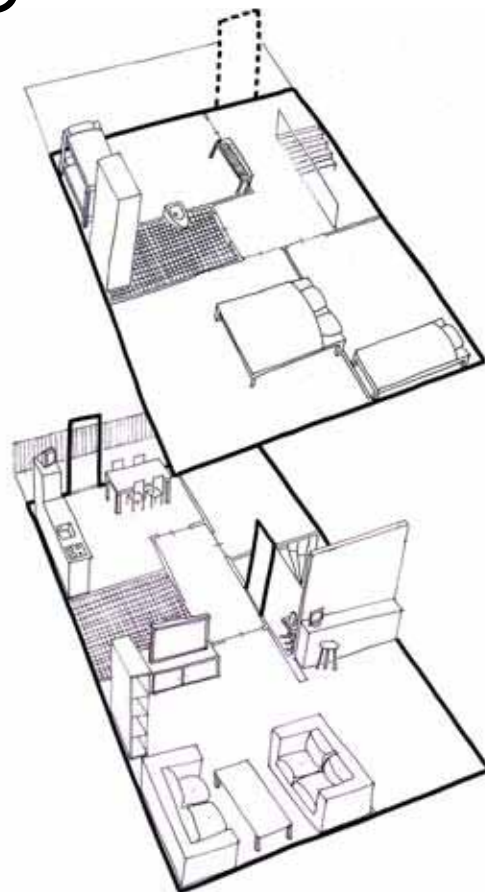
marcia & martijn
finn & malou op 60m²

5 plattegronden

H3 | P145

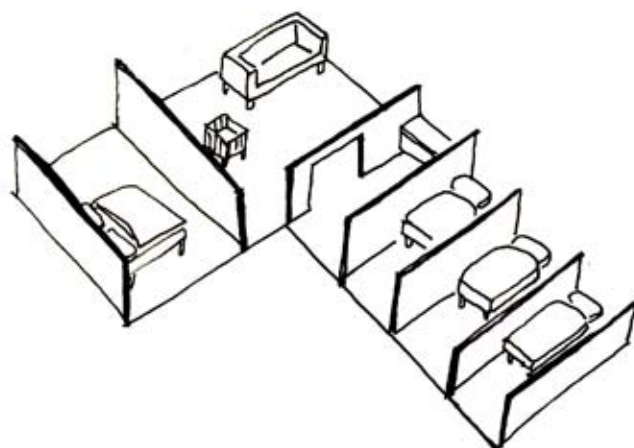
hanneke & maarten
jilles & merijn op 53m²

soukran, sinem, irem
& evecan op 130m²

agenda I-4

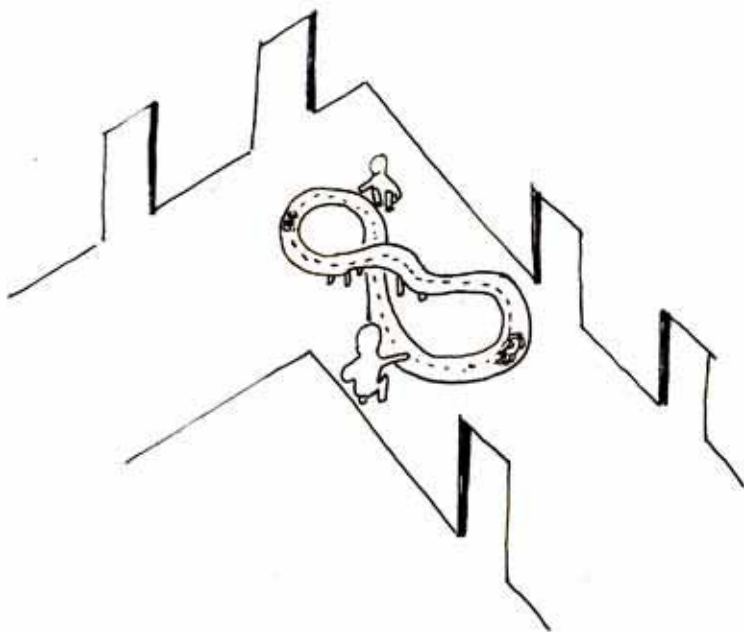
Uit onze bevindingen hebben we een agenda samengesteld die kan dienen als handvat voor het creëren van een EGA (EenGezinsAppartement) in de stad.

veel kamers maken

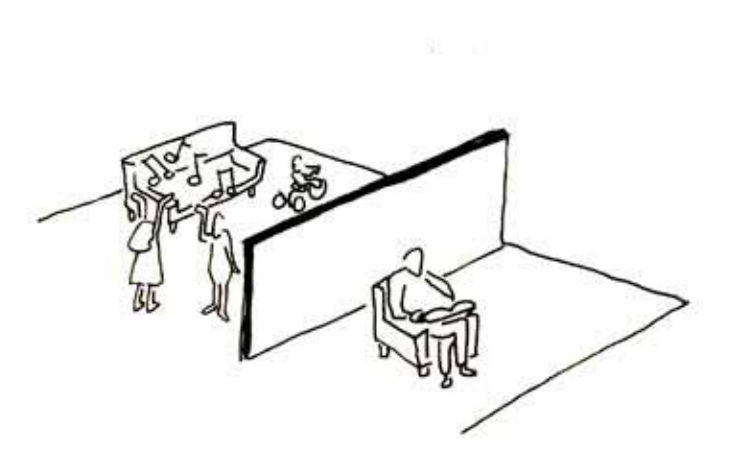

'Een EGA bestaat uit veel kamers. Rust het appartement daarom liever uit met meer kleinere kamers dan één grote woonkamer met keuken.'

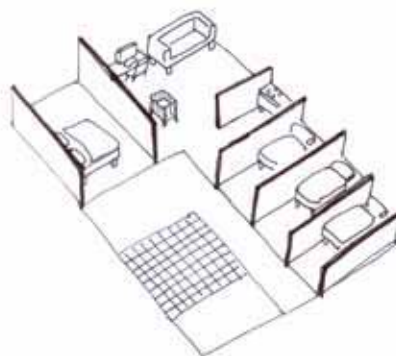
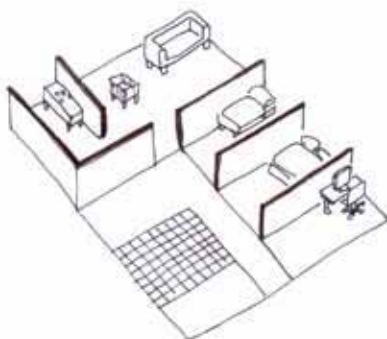
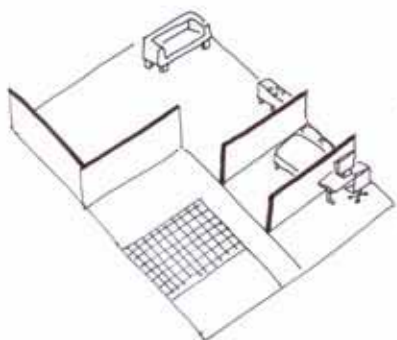
spelen in de gang 2

'Een EGA heeft geen smalle gang of hal. Een verkeersruimte is méér! Dimensioneer hem zodanig dat de racebaan er ook in past.'

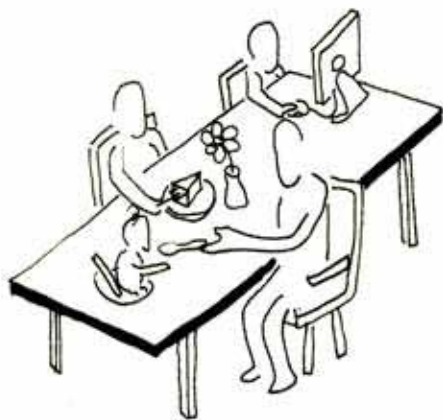
naar je eigen kamer 3

‘In een EGA is er de hele dag reuring. Af en toe wil je je ook in je eigen kamer kunnen terugtrekken.’

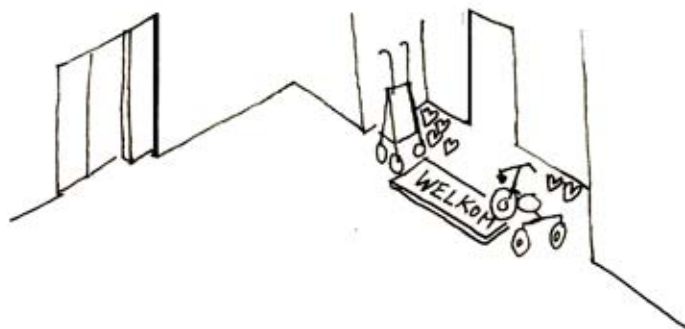
woning groeit mee 4

'Een kenmerk van een gezin is de verandering in samenstelling en behoefte aan ruimtes. Maak het casco en de gevel daarom zodanig dat het EGA flexibel is in te richten en met het gezin kan meegroeien.

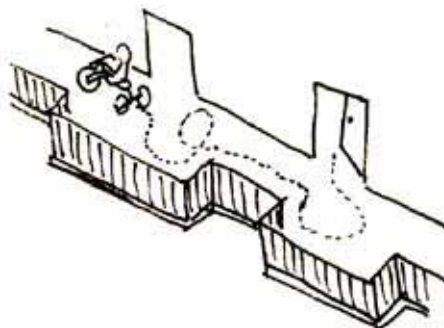
dubbel te gebruiken 5

'In een EGA vinden veel activiteiten achter elkaar plaats. Zorg er voor dat bijvoorbeeld de collectieve ruimte een speelplaats kan zijn en dat een tafel een kinderstoel is.'

overal zijn plekken 6

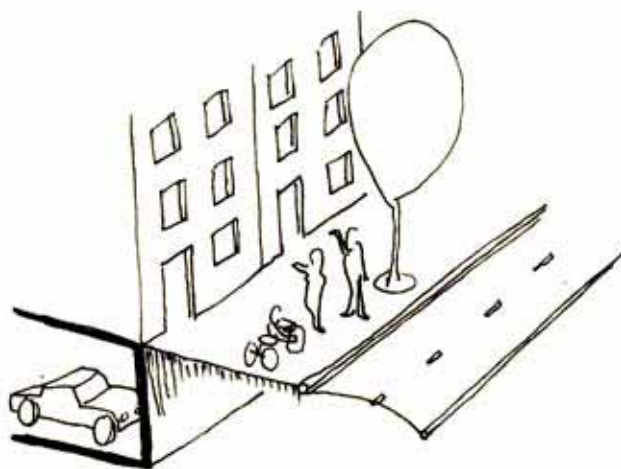
'Gezinnen hebben over het algemeen veel spullen nodig en hebben chronisch gebrek aan bergruimte. Reserveer daarom plekken voor de buggy, het kinderfietsje en de vieze straatschoenen.'

naar buiten gaan

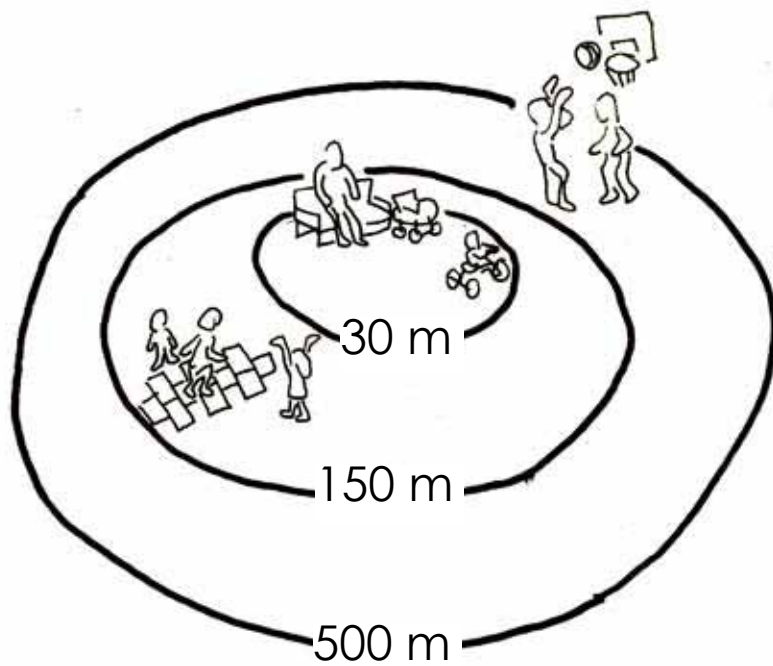

'Een kwalitatieve buitenruimte, portiek of galerij maakt het aantrekkelijk voor kinderen om buiten de woning maar binnen het collectieve domein te gaan spelen.'

spelen bij het huis 8

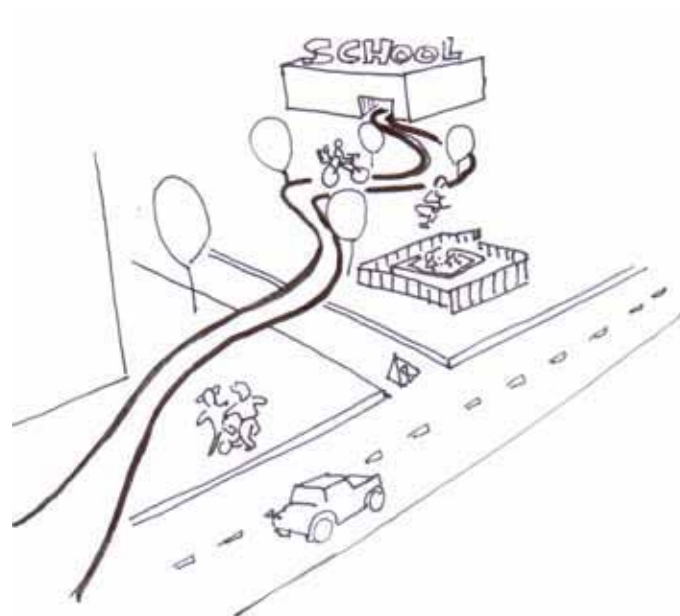
'Iedereen wil zijn auto voor de deur kunnen parkeren. Maar dit is vaak ook de plek om dicht bij huis te kunnen spelen. Een verkeersluwe omgeving zonder auto's speelt het lekkerst.'

te vinden in de buurt 9

‘Kinderen hebben, afhankelijk van hun leeftijd, een eigen actieradius. Elke leeftijdsgroep heeft behoefte aan verschillende speelgelegenheden en voorzieningen.

Zorg ervoor dat er altijd een grote diversiteit in de buurt aanwezig is.’

veilig door de buurt 10

'Drukke straten en onoverzichtelijke kruisingen vormen moeilijk te nemen barrières op de weg naar b.v. school, speelplaats of zwembad. Organiseer de openbare ruimte zodanig dat een kind veilig en zelfstandig naar een voorziening kan gaan.'

colofon

Heren 5 architecten:

Bas Liesker, Jeroen Atteveld

Academie van Bouwkunst:

Wai Ming Lam, Immanuel Fäustle

Dank aan

Fotografie:

Leonard Fäustle, Wai Ming Lam (Sukran)

Gezinnen:

Femke & Egbert, Liesbeth & Paul, Sukran, Hanneke & Maarten, Marcia & Martijn

Klankbord:

Marijke Nas (AM wonen), Erik van der Linden (SWZ) Barbara de Rijk (Geraldine Hallie Groep)
Tineke van der Pol (DRO), Tineke de Jong